

1918 — 1988: ȘAPTE DECENII DE LA FĂURIREA

STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

Socialiștii români și unitatea națională

Pe măsura progresului societății românești în epoca modernă și a consolidării conștiinței naționale, necesitatea constituirii statului național unitar este tot mai puternic percepută de toate clasele și categoriile sociale românești. Revoluția din 1848 a fost o puternică manifestare a voinței de unitate națională a tuturor românilor. La un deceniu după ce armatele imperiilor vecine au încercat să stingă flacăra luptei pentru unitatea națională, într-un context internațional ameliorat, românii au înfăptuit, prin propriile lor mijloace, unirea țării românești a Moldovei cu țara românească a Munteniei, punând astfel bazele statului național român modern. Existența lui însemna speranța pentru românii aflați încă sub stăpâniri străine că regăstrea tuturor în frontierele unui singur stat era iminentă. Această convingere s-a întărit din momentul în care statul român modern și-a proclamat independența de stat deplină la 9 mai 1977.

Odată cu intrarea pe scena istoriei a clasei muncitoare, mișcarea muncitorească și socialistă românească s-a integrat și ea acestui viguros curent de unitate națională și a militat statornic, de o parte și de alta a Carpaților, pentru ca toți românii să se unească în hotarele statului național unitar.

Patriotismul profund al muncitorilor și socialiștilor români s-a manifestat consecvent pentru dezvoltarea industrială a țării, pentru rezolvarea pro-

blemei agrar-tărănești, pentru democratizarea vieții social-politice și îndeosebi pentru desăvârșirea unității statului român. În revista socialistă intitulată semnificativ „Dacia viitoare”, se puteau citi în anul 1883 următoarele rânduri: „Voim Dacia așa cum ea fu, fiindcă starea și dreptul, tradițiunea și plebiscitul, trecutul și prezentul ne dau dreptul de a aspira la o Dacie Română (...). Străbunii noștri ne-au conservat limba și pământul strămoșesc; părinții noștri, generațiunea care se duce, au făcut unirea, independența și mult lucrat-au pentru libertate. Acum e rîndul nostru; nouă ne este dat a completa unitatea națională, a întări libertatea și a face ca egalitatea să nu fie un rău nume (...). Nu vom avea o zi, un ceas de odihnă pe cît timp un frate de-al nostru va geme în lanțurile sclaviei și vom lupta necurmat, așteptînd cu nerăbdare și credință în viitor fericita zi cînd, mină-n mină, vom putea striga liberi și împreună „Trăiască România!”

Idealul făuririi unei patrii suverane, independente și prospere a reprezentat unul din dezideratele fundamentale ale mișcării revoluționare românești la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, el constituind o permanentă în programul socialiștilor români.

În abordarea acestei chestiuni de importanță vitală pentru destinele poporului român, militanții revoluționari au avut permanent în vedere toate teritoriile românești cotoprite. Ei au demascat crunta exploatare națională la care erau supuși românii de autoritățile habsburgice și țariste, descifrînd, totodată, atât îndatoririle mișcării de eliberare națională, generate de situația specifică a fiecărei provincii, cît și direcțiile esențiale de acțiune ale partidului politic al proletariatului din România în problema națională, indiferent de denumirile pe care le-a purtat — Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România (1893), Uniunea Socialistă din România (1907), Partidul Social-Democrat din România (1918). Similar, a acționat și mișcarea muncitorească din teritoriile românești aflate sub

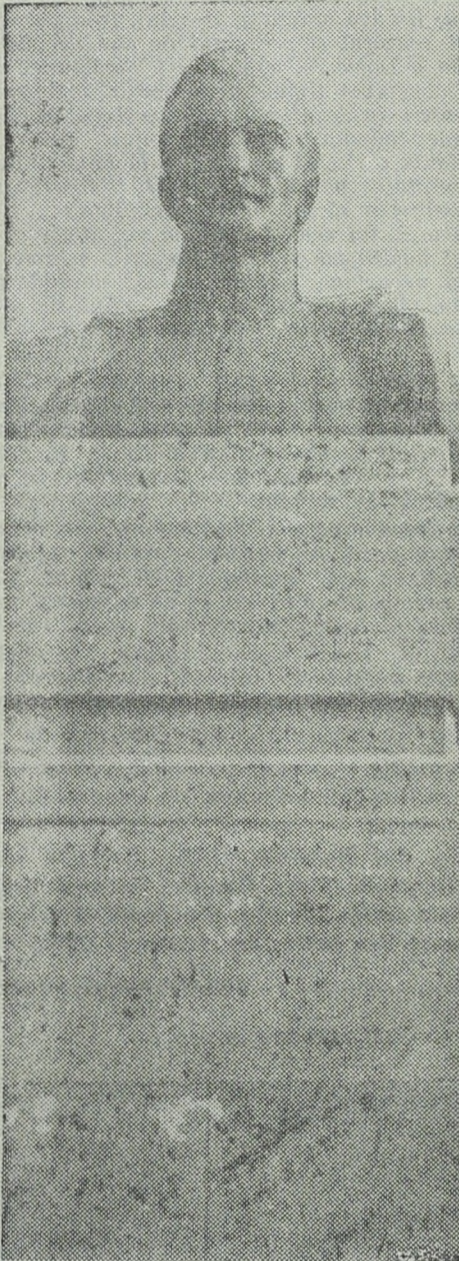
FORUM STUDENȚESC ■

(Continuare în pag. 3)

TRAIAN VUIA ȘI TRAIAN LALESCU —

MILITANȚI AI MARIII UNIRI

națională împotriva intereselor stringente românești, care impuneau unirea tuturor teritoriilor locuite de români într-un singur stat democratic, independent și suveran.

În Franța, în anii dramaticei care au urmat intrării României în război, se găseau numeroase personalități ale vieții publice și culturii românești, printre care și doi oameni de știință a căror amintire va lumina mereu amfiteatrele Timișoarei universitare: Traian Vuia și Traian Lalescu.

Originar dintr-o comună de lângă Lugoj, care azi îi poartă numele, cu studii la Școala politehnică și la Facultatea de drept din Budapesta, Traian Vuia a fost surprins de izbucnirea primului război mondial în Franța, unde se afirmase ca un strălucit inventator, realizatorul primului zbor mecanic din istorie. Preocupările științifice și tehnice cărora li s-a consacrat, nu l-au absorbit în întregime. Traian Vuia, ilustru exponent al adevărului că „știința fără conștiință este ruina omului” se dovedea sensibil față de problemele sociale ale timpului său (era de altfel și doctor în științe juridice, titlu pe care-l obținuse în urma susținerii unei disertații pe tema relației dintre militarism și industrialism) și, îndeosebi, față de soarta conaționalilor săi din Austro-Ungaria.

„Este oare păcatul nostru că nu ne-am născut boieri, că părinții noștri nu ne-au lăsat moșii, pe care sclavii le muncesc și al căror rod să ne permită să ducem o viață de lux?” îi scria Traian Vuia în anul 1918 unui reprezentant al prizonierilor români de pe frontul italo-austro-ungar militând pentru constituirea de comitete naționale ale românilor din teritoriile românești anexate de Austro-Ungaria, comitete care să activeze pentru înfăptuirea unității politice a tuturor românilor.

Victoria revoluției socialiste din Rusia, ideile nobile proclamate de ea și înscrise în „Declarația drepturilor popoarelor din Rusia” cu privire la „egalitatea și suveranitatea popoarelor”, „dreptul popoarelor la autodeterminare liberă până la separare și formarea de state independente”, „desființarea tuturor privilegiilor și a îngrădirilor naționale”, rezonanța lor în epocă, au reprezentat un factor puternic de accelerare a destrămării Imperiului austro-ungar, calificat de Lenin drept „o uniune subredă a câtorva clici de paraziți sociali”.

În această atmosferă de intensificare a luptei de eliberare națională a popoarelor asuprite de habsburgi și lacheii lor, Traian Vuia la inițiativa constituirii la Paris a „Comitetului național al românilor transilvăneni, bănățeni și bucovineni”. În actul de constituire, după ce se amintea despre luptele și sacrificiile românilor de dincoace de munți pentru cauza națională, despre jertfele României în război, se precizează în mod clar obiectivul final al comitetului: **eliberarea Transilvaniei, Banatului, Bucovinei, Crișanei și Maramureșului și unirea lor cu România.**

În acest scop, membrii comitetului se angajau în scris să continue lupta în strânsă legătură cu sprijinul fraților din România. Pentru susținerea și popularizarea acestei lupte, Traian Vuia întemeiază revista „La Transylvanie”, unde publică o suită de articole în sprijinul eliberării naționalităților subjugate și înfăptuirii statului național român unitar.

Comitetul național al românilor, condus de Traian Vuia va publica în coloanele unui alt periodic important al românilor refugiați în străinătate, „La Roumanie”, unul dintre cele mai vehemente proteste împotriva „păcii” de la București din mai 1918, de fapt un dictat imperialist impus prin violență de Puterile Centrale (eveniment precar în legitatea progresului istoric, neconfirmat de forul constituțional român), Protestul a fost adresat puterilor Antantei, cerându-le sprijinul împotriva „crimei monstruoase”. În acest înflăcărat apel la solidaritate față de cauza dreaptă a poporului român se arată: „Pacea pe care Puterile Centrale au impus-o României constituie însăși negarea independenței politice și economice a patriei noastre. Această pace este un in-

strument de ură și de răzbunare, obținut prin violență, fără a ține seama de cele mai elementare principii de justiție. Poporul român nu îl poate accepta. România a intrat în război alături de puterile Antantei pentru cauza libertății și a democrației. Aspirațiile sale îndreptate spre unitatea și independența întregului popor român i-a înarmat brațul. Pentru acest ideal sute de mii de români și-au vărsat sîngele. A renunța la ceea ce înseamnă rațiunea sa de a exista ca națiune, poporul român „tratatul de pace” pe care România a fost constrinsă să-l accepte, a fost proclamat „nul și neavenit”. Considerat „un act de cea mai dură violență impus de un dușman neîndurător”.

Comitetul de sub președinția lui Traian Vuia a reușit să formeze, cu ajutorul unor ofițeri români și cu sprijinul unor oameni politici francezi, o legiune română cu scopul de a participa la lupta pentru eliberarea teritoriilor românești anexate de habsburgi.

Traian Vuia a activat, de asemenea, ca reprezentant al organizației pe care o conducea, în Comitetul naționalităților oprite din Austro-Ungaria. Încăzător în victoria principiului autodeterminării naționale și în dispariția monarhiei de tristă amintire, membrii acestui comitet au acționat convinși că nici o forță și nici un tratat nu pot suprima dreptul imprescriptibil al popoarelor de a lupta pentru unitate și independență.

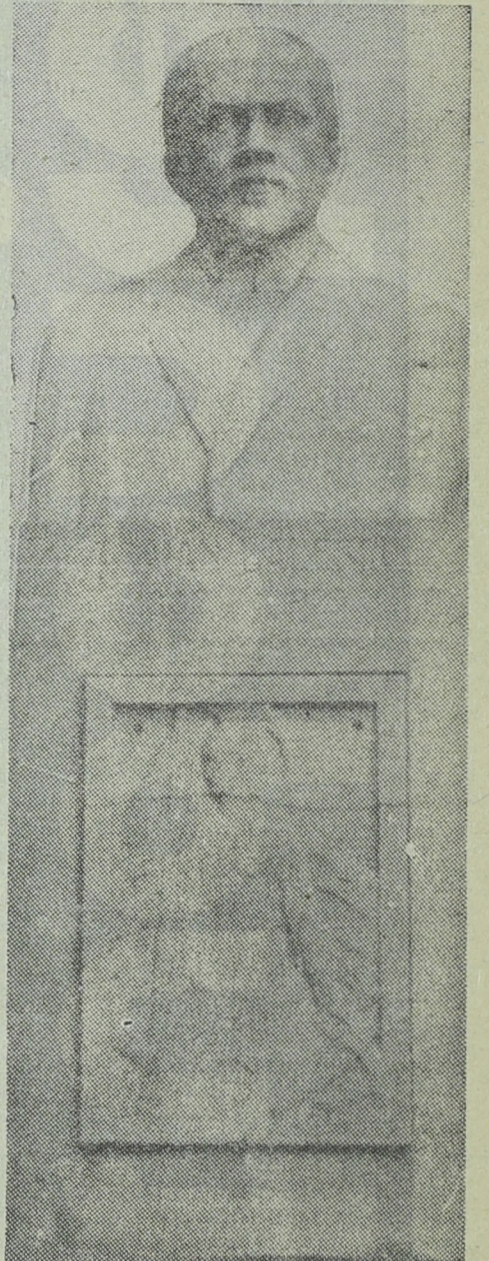
Acțiunea românească de propagandă în străinătate, prin care se întrețineau speranțele românilor de desăvîrșire a statului național unitar, a luat amploare o dată cu constituirea „Consiliului Național al Unității Românești”, la Paris, în octombrie 1918. Noul organism, prezidat de Take Ionescu, preia la inițiativa lui Traian Vuia, activitatea desfășurată de organizația condusă de ilustrul savant patriot.

După 1 Decembrie 1918, când la Alba Iulia pe Cîmpul lui Horea peste 100.000 de muncitori, țărani, intelectuali au adoptat istorica Declarație prin care s-a proclamat „Unirea Transilvaniei și Banatului cu România, pentru toate veacurile”, ca o recunoaștere a însemnătății activității organizatorice și propagandistice depuse în sprijinul constituirii statului național unitar, Traian Vuia a fost cooptat în calitate de consilier în delegația română participantă la Conferința de pace de la Paris din 1919-1920, care a consacrat, pe plan internațional triumful principiului naționalităților și, implicit, unirea tuturor românilor într-un singur stat.

În această calitate, Traian Vuia a fost autorul unor lucrări redactate în limbi de largă circulație: „Le Banat” și „Roumania before the Peace Conference. The Banat of Temesshvar”, elaborate spre a face cunoscute Conferinței de pace realitățile demografice, naționale, politice și economice ale tînutului străvechi românesc dintre Dunăre și Mureș, lucrări utile în susținerea drepturilor și intereselor poporului român.

Alături de Traian Vuia, în anii 1918-1919 a activat intens la Paris pentru unirea tuturor românilor într-un stat independent și suveran și marile matematician român Traian Lalescu, de numele căruia timișorenii au legat pentru totdeauna reușita luptei pentru înființarea Școlii politehnice, unul dintre darurile de neprețuit pe care Marea Unire le-a făcut aici generațiilor următoare.

Autorul primei monografii din lume dedicată ecuațiilor integrale, atras irezistibil de creația matematică, Traian Lalescu nu s-a sustras imperativelor acute pe care timpul le punea în fața națiunii sale. Izbucnirea primei conflagrații mondiale din istorie și consecințele ei asupra țării și națiunii sale îi vor impune, pe lângă frecventarea Școlii superioare de electricitate din Paris, desfășurarea unei intense activități diplomatice, politice și publicistice, menite să facă cunoscut în străinătate idealul nostru național: **unirea politică a tuturor românilor.** N-a existat în acei ani vreo acțiune în sprijinul cauzei naționale românești a coloniei române din Franța care să nu-l ai-

bă printre organizatori și susținători pe Traian Lalescu. A făcut parte din toate organismele constituite de românii aflați peste hotare, comitete naționale recunoscute ca atare de oficialitățile din țările Antantei, precum amintitul Comitet Național al Unității Române.

Traian Lalescu a considerat drept o înaltă îndatorire patriotică să prezine oficialităților și opiniei publice internaționale dreptul românilor de a se uni cu România. Cu exactitatea proprie omului de știință, Traian Lalescu a alcătuit și publicat la Paris în anul 1919 extensiv de utilă lucrare intitulată (în traducere) „Problema etnografică a Banatului” cu scopul „de a împiedica propogarea unor argumente la întâmplare, care sînt cu atît mai mult acceptate de opinia publică cu cît deformează mai mult adevărul. Singurul mijloc pentru acest scop este folosirea metodelor științelor, care în domeniul nostru are ca instrument istoria și statistica”.

Dezvoltînd cele două argumente fundamentale ale românilor în această problemă: argumentul istoric și argumentul statistic, tipărit în anexă un set de documente, hărți și tabele, lucrarea argumentează fără putință de tăgadă realitățile naționale românești din Banat, justetea actului înfăptuit de lupta întregii națiuni române la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918.

Patriotismul viu și creator, caracteristic personalităților autentice ale culturii românești, înobilează peste ani amintirea acestor savanți de seamă, care au adus o contribuție însemnată la afirmarea și înfăptuirea idealului multisecular al neamului lor: **UNIREA CEA MARE.**

SORIN BERGHIAN ■

Cultura perioadei înscrisă între cererea Independenței de stat a României și înfăptuirea statului național unitar român, se afirmă îndeosebi prin caracterul ei militant. Profesorii, oamenii de știință, scriitorii și artiștii acelei epoci realizează, printr-un efort colectiv exemplar, o cultură națională purtătoare a unui înalt sens social și moral, democratic și patriotic, contribuind astfel în mod activ la pregătirea societății românești pentru desăvîrșirea Unirii și organizarea statului în noua etapă istorică, **Etapa României Mari, idealul nestrămutat al patrioților români dintotdeauna.**

Primul război mondial ridică și în fața poporului român probleme de mare însemnătate pentru însăși soarta sa ca națiune. Cu toate că primul război a avut un caracter imperialist, poporul român nu a participat la acest război călăuzit de intenții de cotoșire și anexe teritoriale; cedînd presiunilor puterilor Antantei, cerurilor conducătoare ale țării au hotărît intrarea în război alături de Anglia, Franța și Rusia, care promiseseau satisfacerea dezideratului unității noastre naționale.

După implicarea României în război, după ce armatele germane și austro-ungare, multe superioare ca număr și înzestrare tehnică, au ocupat cea mai mare parte a pămîntului țării, o seamă de prestigioși oameni de cultură din România și din toate teritoriile românești înrobite, stabiliți sau refugiați în țările aliate sau neutre, au desfășurat o activitate neostenită pentru a informa opinia publică internațională cu privire la caracterul de eliberare și întregire națională al războiului României, la legitimitatea și necesitatea unității național-statale a poporului român, la eforturile, sacrificiile și jertfele românilor pentru înfăptuirea acestui drept ideal. Cu atît mai necesară era o asemenea activitate, cu cît presa și alte mijloace de informare ale Puterilor Centrale făceau eforturi pentru a influența opinia publică inter-

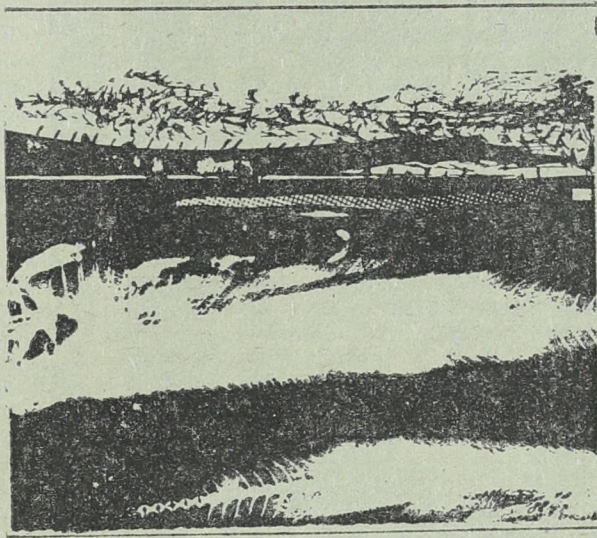
din S.F., deși adeseori ea poate fi întâlnită mai mult sau mai puțin voalat. Ceea ce interesează, din perspectiva discuției de față, este statutul ontic al aceluși „loc... afara lumii”, „uitat de oameni, de hărți și de legi”. Dintre variantele explicative acreditate cu un anumit grad de probabilitate de către personajele romanului două sînt de factură realistă: pe de o parte, un teren neprielnic activităților economice, situat și în vecinătatea graniței, din aceste motive fiind neumbat și puțin cunoscut, iar pe de altă parte se sugerează că ar fi vorba de fantezmele obsesive ale unui nebun. Întîlnim, totuși, și o explicație de altă natură, o ipoteză de tip S.F. Critica a remarcat-o, dar nu i-a semnalat acest caracter vădit: „un plan în formă de bandă care este răsucit o singură dată și unit la capete dă banda lui Möbius pe care poți să mergi la infinit și nu știi niciodată cînd ajungi, cu adevăratelea, pe partea cealaltă a planului, atunci înseamnă că sînteți în stare și să vă imaginați că aceeași operație pe care a făcut-o Möbius cu un plan poate s-o facă natura cu un spațiu!”.

Dar de ce ne interesează natura aceluși loc numit „Valea Plînșii”? În fond, ce contează dacă e un spațiu interior (vis, halucinație, reverie), unul real, exterior, obiectiv, banal sau extraordinar, ori un spațiu de tip fantastic (metafizic, aflat dincolo de explicația rațională, dincolo de rațiune), ori unul de tip S.F.? Prin ce se modifică experiența eroului? Vindecarea culpabilității meteorologului va fi influențată? Credem că da, procesul interior fiind altul în fiecare dintre cazurile amintite.

Există încă un motiv pentru a considera chestiunea ontologică drept importantă: în funcție de soluția validată de receptor, se modifică grila sa de lectură. Chiar și atunci cînd autorul caută cu multă ingeniozitate, precum în *Tratament fabulos*, să evite a da câștig de cauză vreunei din interpretările posibile, grila acționează, constituindu-se oarecum aleator, determinată mai degrabă de obișnuințele, experiența și așteptările fiecărui cititor în parte, decît de textul propriu-zis.

II. Și relația personaj — element S.F. prezintă interes. Ea poate lua două forme. Intr-una accentul cade pe personaj, elementul S.F. contribuind doar la definirea, la conturarea lui mai deplină. Astfel procedează George Călinescu în *nuvela Necunoscut*: „Căzut în melancolie, profesorul Adam Celăreanu își reluă meditațiile astronomice. (...)”.

Avînd în vedere exactitatea și imensitatea canalelor din Marte, presupunea o luptă aprigă cu natura ostilă spre a face fertile pusturile. Poate că Marte este o Olandă astrală, în care totul este cîștigat de om și unde pe marginea apelor captate în bazine cresc lalele inedite, obținute în seră. În această ipoteză i se părea cu neputință ca partidele din Marte să trișeze la alegeri cu tăierea canalelor de care depindea umiditatea imperios necesară vieții. Și totuși, își zicea, marșienii pot să-și facă iluzii asupra noastră și să aibă despre pămînt o imagine asemănătoare celeia pe care o am eu privind spre Lună sau spre lucașfăr”. (*Nuvela română contemporană*, 1964, vol. I, p. 85).

Un alt exemplu: „Îmi zîmbi înălțîndu-și fruntea și genele îi fluturară. Apoi se întoarse și porni din nou: solitar și de neînțeles. Un vlăstar al astrelor. Un extraterestru. Un ins care își vede de treabă și nu se pune în situația nimănui. Tocmai de aceea l-a ales Kira pe el și nu pe mine. Deși, obiectiv vorbind, eu sînt mai frumos, sînt un tip pozitiv și prefer ordinea, nu haosul”. (*Vitoria Tokareva*, Avem nevoie de comunicare, p. 174-175).

Cînd accentul în relația personaj — element S.F. cade pe al doilea termen, personajele, deveni-

te purtătoare de cuvînt, se retrag în spatele unei teme, a unei idei, fascinate de mirajul viitoarelor realizări: „Or de ce să nu credem atunci că, odată și odată, peste cîțiva zeci de ani, sau chiar mai puțin, nu vom ajunge să punem la punct un amplificator cuantic de unde cerebrale? Un fel de laser al gîndurilor?... Ți se pare fantezist?” (*Titus Suciu*, *Pragul*, p. 116).

În *Crîngul de cimișir* de Mihail Ancealov se pun în discuție numeroase probleme de natură științifico-fantastică. Am ales un singur exemplu: „Pe Arkadi Maksimovici îl frapase ideea că dacă mașina timpului e îndeobște posibilă, atunci ea e inventată deja în viitor și, în acest caz, călătoriile urmașilor noștri în trecut sînt inevitabile, cum inevitabilă este și încrucișarea lor cu strămoșii noștri, ceea ce și explică diversitatea raselor. Era o explicație extrem de simplă și de comică”. (p. 315).

III. Trebuie amintite și valențele stilistice ale unor motive S.F. Am ales trei exemple asemănătoare: căutîndu-se expresivitate în descrierea unor realități terestre, se face apel, în mod paradoxal, la realități extraterestre, în fapt, un demers imaginativ. Să observăm, totodată, că o anumită supralicitare prin repetiție, poate banaliza o compoziție chiar și atunci cînd se apelează la domeniul științifico-fantastic. „L-am privit uimit: avea vreo patruzeci de ani, un cap enorm, alungit ca o minge de rugby, o piele ca de fildes, părul lîns și cu firul subțire, maxilarul proeminent, un nas ascuțit și niște ochi strălucitori care mi-au stîrnit o repulsie instinctivă: repulsia pe care am simțit-o, poate, față de o ființă de pe altă planetă, aproape identică cu noi, dar avînd totuși diferența de care ne temem în mod nelămurit”. (*Ernesto Sabato*, *Despre eroi și morminte*, p. 407) „... ca și cum te-ai simți primul om care pășește pe o insulă pustie, pe o nouă planetă; bucuria de a ști că nimeni nu mai fusese niciodată acolo; indiferent cît de banal se va dovedi acel loc în momentul cînd va fi dezvăluit lumii întregi”. (*John Fowles*, *Daniel Martin*, p. 333). „Îl cuprinsese din nou o senzație de teamă, senzația de a fi, după atît amar de vreme, și în aceeași ultimă zi petrecută aici, încă, da, încă și totuși străin. Patru ani, aproape cinci, și el tot se mai simțea ca un pribeag pe-o altă planetă”. (*Malcolm Lowry*, *La poalele vulcanului*, p. 30).

LUCIAN IONICĂ ■

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Privește prin luneta abandonată printre haine, pe fotoliu. Peretii tubului sînt lungi, privirea coboară în adîncimi nebănuite. I-e teamă să nu cadă, cine l-a adus în camera aceea, scrumiera plină de țigări, zațul din cafele, bancnotele ce ies, pe jumătate, dintre cărți, totul pare să vorbească... Se sprijină o clipă de gîtul rece-al scriitorului, lentilele măresc și micșorează, se-aud imperceptibil foșnetele existențelor trecute... Apare o stradă, e un amurg lînștit pe sub castanii înalți, fețe bisericesti, călugări, așează o mînăstire pe locul unde mai tîrziu — o, cît de bine vede totul — va fi o groapă enormă de var... Coboară un domn din berlină, se va-nîlni desigur c-o femeie, undeva, prin apropiere, trebuie să-l aștepte o cameră tainică în care vor intra, ea înainte, el după... pentru a repera mereu același și același ritual... un păhărel șocolată, un trabuc, bomboane cu fructe, haine, inele, poadoabe, o plăcută oboseală prin așternuturile albe... Se șterge la ochi, a mai apărut un rînd de lentile, în spatele lor nu chiar atît de departe, e un parc și parcă de sub praful aleilor ies în afară, la lumină, oameni pe al căror chip se vede că au așteptat altceva de la scurta lor viață. Ar vrea să mai revină, să mai încerce o dată să reia totul de la înce-

put, dar sînt trași înapoi în adîncuri, aleile se nivelează, poate doar printre firele de colb să se mai audă un zvon, ceva, din zadarnica lor încercare...

Va da un spectacol, căci doar de aceea sala e plină și luminile clipeșc pe lateral și sus, în tavan, percutant, chinuitor, ca ochii animalelor noaptea. Lumea din

proteine, puțin aburos, cu un miros de ringlote ținute îndelung la soare... și ar mai fi o pungă mică, splina, o sticlă de cerneală, fierea, două palme legate printr-o conductă parcă de mărgean, rinichii și rețeaua albastră, infinitele fire prin care aleargă viața sărată, roșie și caldă... Și deasupra tuturor, ca un Dumnezeu, ca un abur ce armonizează totul, prezent în fiecare milimetru de celulă — Sufletul — el trece invizibil și totuși cu pas greu, din zona mediană în zona dorsală, coboară pe traiecte, tremurî ascuns în cutele obrazilor, mai puțin cîteva clipe cînd lăcașul său de oase și carne e aruncat în adîncul celui mai teribil întuneric. Dar de ce mulțimea freamătă, de ce unii vor să se scoale și să plece? Se petrece ceva ciudat pe scenă, artistul își arată acum ficatul, el ar fi trebuit să fie lucios ca abanosul... ar fi trebuit... dar nu... dimpotrivă, aduce cu un arici călcat parcă de șenile și e învelit în plase albe de mătreață, în filamente bizare ce cer mereu de mîncare... Sala se goleşte, bate un vînt rece în perdele, al naibii spectacol, nu se mai aplaudă, pe jos e plin de buline albe, calmante, actorul rămîne singur pe scenă, cu cușca toracică deschisă, învîluit în aburi cu miros de pucioasă...

Își ia ocheanul de la ochi, afară e un soare sclipitor, „s-ar putea spune e-am visat”, își zice, dar în jur totul e presant, concret și parcă și scena pe care s-a desfășurat spectacolul mai persistă undeva în depărtare. Înainte de-a ieși din încăperea, peste umerii maestrului Marsupius citește cîteva rînduri de pe foaia aflată în mașină... „O să mă reîntorc. Promit. Anii aceștia îi voi re-trăi. Acum am nevoie de pace, de odihnă. Cerul nu e chiar atît de sus, întunericul nu e chiar atît de adînc. Le temps est un grand maître...”.

MIRCEA PORA LENTILE

Ar vrea să plece, dar nu-și poate lua ocheanul blestemat de la ochi. Imaginile-l fură, îl chinuie, îl fac tot mai curios, culorile alternează, totul curge într-o pastă cînd rece, cînd fierbinte, pe o culme aleargă capre negre, dintr-un izvor sar pești strălucitori, e o liniște de secol prin păduri... Dar deodată se dau la o parte cortine, lumea aplaudă discret, înfundat, nu se vede încă bine, dar pe scenă e un om, iată acum lentilele măresc, apropie, și omul acela nu e altul decît el.

fotoliu transpiră cînd lingă actor sînt depuse mai multe blistere și o tavă adîncită, albă, provenind pesemne din inventarul vreunui dispensar. Cu o mînă sigură, artistul prinde cuțitul cel mai ascuțit și-l înfige adînc, în zona moale ca un puf de pernă de deasupra sternului. Oare chiar se va petrece minunea? O diră de sînge, straturile pielii se dau la o parte, instrumentul metalic coboară, un zgomot de oase, poate chiar un trosnet, și dintr-odată cavitatea se deschide... cîte infime mecanisme de ceasornic ar putea egala ceea ce ochilor multîmii, uluiți, le este dat să vadă? În centru, spre stînga, inima învîluită în tunici, cu un tub, ca un trabuc, țîșnind în sus... și jerbele roșii, lichide, țîșnind și ele la fiecare ritmică pulsație... mai în spate doi bureți, palpînd ușor, semănînd cu vietățile marine de adîncuri, doi saci pușcați, alunecoși, o, cum îți vine să îi strîngi, să-i storci de ciudatele lor limfe, mai în jos un burduf, prin pielele căruia se văd niște țărîțe, hrana, amestecul vital de vitamine, glucide,

Acest „PARADOX“ a fost realizat de DORIN DAVIDEANU, ANTUZA GENESCU, GYÖRFFY GYÖRGY și VIOREL MARINEASA, cu sprijinul cenaclului „H. G. WELLS“ al Casei de Cultură a Studenților din Timișoara. Grafica : TRAIAN ABRUDA (pag. III, IV, V, XII) și MARINA NICOLAEV-UNGUREANU (pag. VII, IX).

Cei cinci...

Pe cel din jurul meu îl știam din anul întâi. Se zicea că am fost colegi; să zicem că am fi și prieteni; să presupunem că le-am cunoscut și bucuriile, și necazurile, și iubirile destrămate, și prima notă de zece, și examenul căzut (din greșeală!). În amfiteatru lumea stă pe bănci lungi, ușor semicurve, unii în spatele altora. Cursurile s-au terminat. Nimeni nu pleacă, nimeni nu pare agitat, fiecare își știe locul. Singură, prezența decanului de an (tov. dr. Gligor și a delegatului A.S.C. Monica Csik), trădează o viftoare ședință. O „reuniune” ca oricare alta, am putea spune, fiindcă a păși în anul universitar înseamnă a ști cine ne reprezintă, cu cine votăm, deci. Mă așteptam la o ședință stat, „ca la carte”. Pe secretara A.S.C. o știam foarte bine cu toții. Iulia stătea încă pe coridor, în fața ușii deschise. „Salut șefo!” mă aud spunând și pășesc înăuntru.

Darea de seamă nu prezintă lungimi inutile. Două coli ministeriale, scrise mărunt, mărunt, ca o mulțime de calcule mici... mici... necunoscute. Necunoscute altora. Dintre noi, fiecare poate spune pe de rost toate obstacolele de care ne-am lovit în anii trecuți, câte mulțumiri și nemulțumiri au fost până în toamna aceasta. Dar cine mai simte acum, frigul ce mișcă degetele și obrajii trecătorilor? Și cine mai aude vântul lovind geamurile? „Furtuna” e doar afară...

De undeva din ultimele rânduri Titl Prada admiră frunzele căzând pe pervazul ferestrelor. „Marele blajin”, responsabilul grupei a treia (a anului trei Pediatrie)

pare absent, rupt de tot și de toate. Numai când vine rândul propunerilor pentru noul secretar îl vedem ridicându-se impetuos. El propune pe altcineva: Alain Tăuț. Consideră că este mai potrivit. Nu din spirit de solidaritate cu băieții, și așa mult minoritari (numai opt, pierduți în masa celor patruzeci de fete), dar... în fine... e o simplă propunere. Nu mă așteptam să văd atâtea mîni ridicându-se „PENTRU!”. Pentru băiatul din Călărași, înalt, brunet, volubil, cu nume păstrînd rezonanțele cinematografilor franceze trecute. Și Oana, și Iulia — au fost. Acum pe buze ne rămîne un singur nume: Alain.

Alegerile continuă. Noi nume înserise la masa valorilor. Nu prea veselul dar deloc taciturnul Marius Urșu — prieten cu toată lumea, conștient și plin de simț practic, (în vară o auzisem pe Ramona spunînd: „Așa-i că Marius are „față” de medic?” „De cîrcă!” spusese cineva în glumă), Mirela Mițru — o brăileancă vorbărească, uneori pusă pe harță, alteori pe glumă, ascunzînd parcă în dosul vorbelor o mulțime de semne de întrebare („Că doar de-ala au fetele draperii. Să le tragă!”). Micheline — blonda îndrăgostită de albastru, de soare, de poezie și de teatru. Un adevărat dicționar ambulant, de o cultură generală ce face „mat” necunoscutul ce îndrăznește să se apropie de ea. În rest — retrasă, tăcută, gata oricînd să-ți ofere un sfat sau un zîmbet de încurajare. Diana Szanto — și căministă și căsătorită, studenta care știe să glumească, dar și să-ți-o rețeze scurt cînd este cazul încheie cerul celor cinci lideri. Un an întreg în cinci oameni; privirile se îndreaptă spre viitor, căci trecutul nu mai e decît amintire. Bobocla a rămas de mult în urmă, dar nostalgia dăinuie... Nostalgia și noi, pășind pe muchia aceasta de cuțit, la frontiera dintre adolescență și maturitate, crezînd în noi înșine, sperînd în viitor, lăsînd în urmă certitudinea clipeilor trăite.

ADRIAN BĂDESCU ■

Intrînd pe poarta căminului 2 MV al Facultății de Electrotehnică, un sugestiv panou îți atrage atenția: „Zece luni din doisprezece căminul este casa noastră”, amintindu-ți parcă faptul că fiecare dintre noi, căministii, petrec o bună parte a vieții de student în spațiul Complexului studentesc.

De o deosebită importanță pentru buna desfășurare a activităților, atît în cămine cît și în cantine sau în complexul studentesc, este competența comitetului studentesc respectiv. De competența comitetului căminului în care locuim sîntem însă răspunzători în primul rînd noi, studenții care locuim în căminul respectiv, prin oamenii pe care îi alegem să ne reprezinte.

În conformitate cu Regulamentul privind organizarea și buna funcționare a complexelor sociale stu-

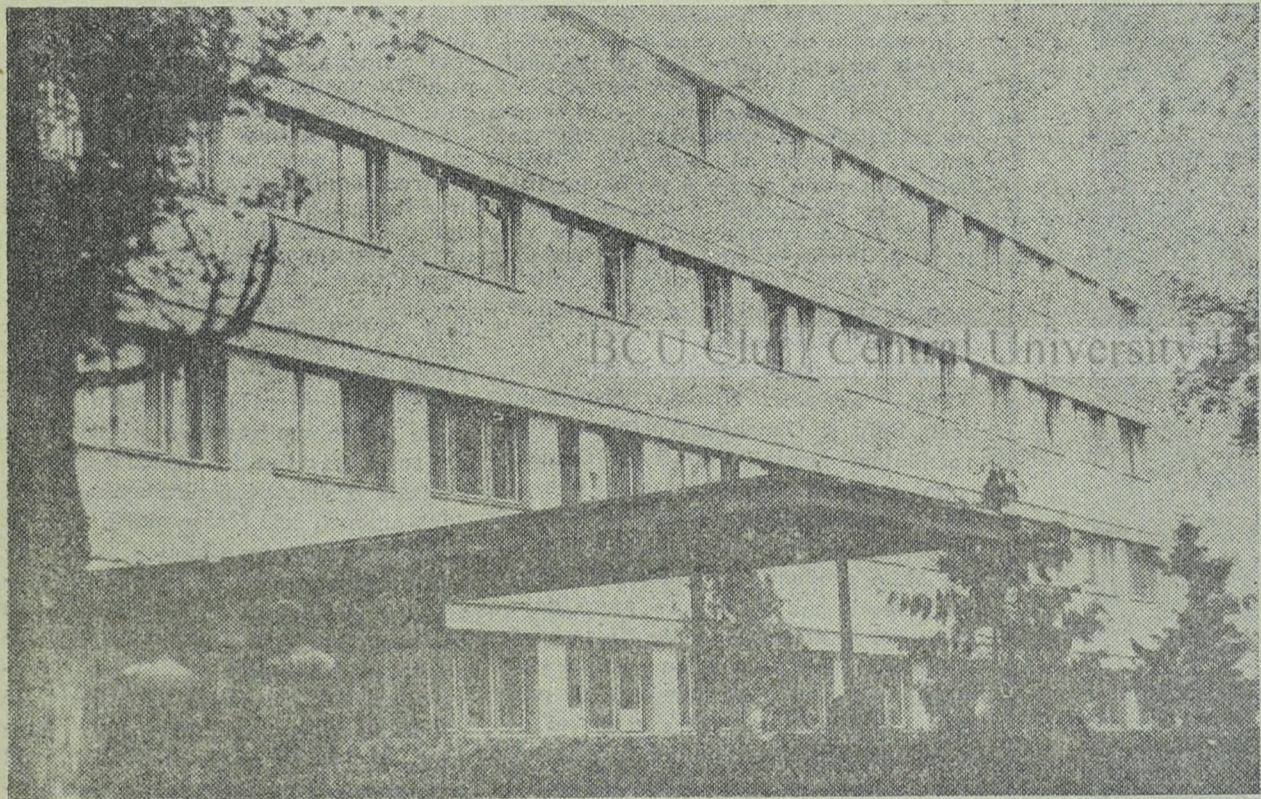
Casa din suflet

dentești, nr. 9550/893 din anul 1988, o dată la doi ani au loc la nivelul căminelor, cantinelor și complexelor sociale studentești adunări generale pentru dare de seamă și alegeri. În acest an universitar, adunările generale pentru dare de seamă și alegeri au avut loc în perioada 10 octombrie—15 noiembrie, perioadă în care fiecare dintre studenții căministi ar fi trebuit să participe cel puțin la adunarea din căminul în care locuiește. Cu toate acestea, s-au înregistrat și o serie de neajunsuri în buna desfășurare a adunărilor generale, așa aminti aici adunarea generală de la cantina 1AT, unde, datorită faptului că adunarea a fost nestatutară a trebuit să fie replanificată, la fel Facultatea de Mecanică a trebuit să replanifice toate adunările generale de la cămine pentru o mai bună organizare a lor.

Ne bucură însă faptul că marea majoritate a studenților au înțeles importanța deosebită a acestor alegeri, dînd curs convocărilor. Alegerile au putut astfel fi un prilej de exprimare și dezbateri a tuturor doleanțelor și problemelor care se ivesc într-un an universitar. O organizare corespunzătoare a adunărilor generale a fost remarcată la căminele: 22/c, 12/c, 13/c, 11/c, la cantinele 4, respectiv cantina Universității, iar ca model de desfășurare a unei astfel de activități a fost adunarea de dare de seamă și alegeri a comitetului studentesc de complex.

Exprimîndu-ne întreaga încredere în reprezentanții nou aleși în aceste funcții de răspundere reafirmăm, de fapt, convingerea că de o bună autoorganizare sîntem capabili nu numai în activitatea profesională, ci și în problemele sociale specifice. Amintindu-ne de faptul că fiecare om își poartă casa în suflet și prin sensibilitatea lui înfrumusețează și îmbogățește locul unde își petrece anii de studenție, nu ne mai rămîne decît să urăm succes celor care vor avea grijă de clipele noastre de odihnă și învățură.

M.P.

(Continuare din pag. 1)

dominație străină, unde au fost create, la începutul secolului al XX-lea, partide ale muncitorilor români: Comitetul central al mișcării social-democrate române din Basarabia (1902), Partidul social-democrat român din Transilvania (1903), Partidul social-democrat român din Bucovina (1905).

Mișcarea muncitorească și socialistă, organizațiile politice revoluționare românești au înscris în mod conștient pe steagul lor de luptă, încă din ultimele decenii ale secolului trecut, de cînd s-au afirmat pe scena vieții social-politice a societății românești, îndoindu-l fel al înlăturării exploatarei, sub orice formă s-ar manifesta ea la orașe și sate, și făurirea statului unitar național român, care să constituie cadrul firesc, natural pentru trecerea la construirea societății socialiste. Impletirea organică dintre aceste înalte idealuri avea să fie reliefată în numeroase bătălii revoluționare, desfășurate de-a lungul deceniilor ce au urmat. A fost demascată prin presă și întruniri politice crunta asuprire națională promovată de imperiile vecine în provinciile românești subjugate, a fost argumentat dreptul legitim al poporului român la totală unitate statală și deplină independență.

Mișcarea revoluționară românească a parcurs pînă la capăt procesul clarificării necesare, ideologice și politice (în problema națională inclusiv în privința adaptării principiului autodeterminării naționale și a obiectivului unirii cu România a provinciilor subjugate), în același timp cu celelalte forțe care militau pentru desăvîrșirea unității statului național, în primul rînd cu Partidul Național Român din Transilvania și forțele unioniste din vechiul regat, cu întregul popor.

Unirea a fost cel mai important rezultat al revoluției burghezo-democratice din Transilvania, din toamna anului 1918, la care mișcarea muncitorească și socialistă a adus o contribuție esențială prin inițiativa politică la nivelul conducerii luptei pentru Unire în Consiliul Național Român Central și în dezbaterile de la Arad și Alba Iulia, prin largă mobilizare a maselor, prin dinamizarea efec-

Socialiștii români și unitatea națională

tivă a cursului evenimentelor, prin spiritul revoluționar care le-a caracterizat.

„Trebuie subliniat că rolul hotărîtor în înfăptuirea Unirii l-au avut proletariatul, ce se afirma tot mai puternic pe arena politică a societății, mișcarea muncitorească și socialistă, precum și masele țărănimii care legau de Unire atît nădejdea eliberării naționale, cît și a eliberării sociale”, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită cu prilejul sărbătoririi celei de-a 60-a aniversări a unirii Transilvaniei cu România.

Din cei 1.228 de delegați aleși pentru a participa la marea adunare constituantă cu caracter ple-

biscitar, 150 au fost delegați ai social-democrației românești, reprezentînd peste 70.000 de muncitori organizați din Arad, Brașov, Făgăraș, Hunedoara, Deva, Lugoj, Orăștie, Brad, Turda, Timișoara, Reșița, Bocșa, Anina, Radna Veche, Mintia etc.

În semn de recunoaștere a rolului jucat de organizațiile socialiste, în prezidiul Marii Adunări Naționale, ca vicepreședinte a fost ales reprezentantul Partidului Social Democrat Român, Ioan Fluerăș, iar printre secretari a fost ales și socialistul Ioan Ciser.

Pe lângă delegații aleși ai social-democrației române, sindicatele muncitorești din toate orașele și centrele industriale și miniere din Transilvania au trimis peste 10.000 de muncitori la Marea Adunare Națională, printre care un număr aparținînd naționalităților conlocuitoare. Zecile de mii de reprezentanți ai maselor muncitoare de la orașe și sate au venit la Alba-Iulia pentru a-și exprima năzuința ca unirea națională să fie însoțită și de satisfacerea revendicărilor lor sociale, de făurirea unui regim democratic „în interesul marilor mase românești”.

Cauza istorică a unității naționale românești a antrenat și a implicat așadar în modul cel mai activ, profund și creator, mișcarea revoluționară muncitorească și socialistă de pe întregul cuprins al pămîntului românesc. Salutînd cu entuziasm actul istoric al încheierii unității noastre statale, socialiștii români subliniau într-o declarație publicată în ziarul „Socialismul” la începutul anului 1919: „Ca socialiști români internaționaliști, salutăm cu bucurie dezrobirea națională a poporului român și respectăm legăturile de unire hotărîte. România nouă de astăzi trebuie să devină România socialistă de mîine”.

Intreaga Facultate de Filologie a Universității timișorene a plecat spre Ferma 5 a I.A.S.-ului Receaș fără ca vreunul dintre noi să se gândească la vreo „surpriză”, așteptându-ne cu toții la o toamnă asemeni celorlalte, petrecute la cules de struguri. Dar n-a fost să fie așa. Căci la fermă nu erau decât 91 de locuri, iar numărul studenților era de 100. Îndată s-a hotărât ca anul al treilea engleză (în total 9 studenți) să caute loc de adăpostire la altă fermă. Nimic mai simplu în aparență, dar acest loc de cazare s-a dovedit a fi extrem de dificil de găsit, pentru că toate fermele unde a fost repartizată Universitatea erau pline. În cele din urmă, s-a reușit și rezolvarea dilemei, prin aducerea a 7 paturi în biroul șefului Fermei nr. 3, în care să doarmă fetele, băieții gășind cu greu locuri în dormitor, împreună cu studenții de la Științe economice.

Problema cazării a epuizat dificultățile organizatorice; în cele două săptămâni inginerul-șef a fost atât de apropiat de noi încât l-am simțit ca pe un coleg mai mare, un „bătrânel” cald și atent cu fiecare în parte. Avea o surprinzătoare blîndete și o răbdare incredibilă să ne asculte pe toți, ne povestea despre istoria fermei și culesul strugurilor, despre oameni și viață și

diminețile deveneau astfel frumoase. Experiența izolării abia începe. Nimic mai comod decât gândul că ne vom vedea de treabă, pentru a nu ni se reproșa ceva. Dar alte și alte întrebări stăteau în spatele lui. Pentru cine lucrăm, din moment ce toți ceilalți colegi

în sat și de multe ori ne numărăm în gând, să vedem dacă sintem toți. A-veam și timp și răbdare pentru treburile fiecăruia și, mai ales, multă, incredibil de multă înțelegere. Străini de sinea noastră a fiecăruia, participam parcă prin fărîme de ființă la un su-

fi ajuns să ne privim din afară și să vedem lucrurile în dimensiunea lor generală, chiar și această iluzorie invulnerabilitate ne-ar fi dispărut. Eram puternici pentru că eram împreună, în cel mai frumos sens al cuvîntului; toate singurătățile noastre s-au adunat, alcătuiind un organism viu, înzestrat cu forța de a răzbate. Celălalt era mai important decât tu însuși, ba chiar, uneori, mai aproape de tine decât în-șăși ființa ta.

Serile erau reci, dar frigul nu putea acoperi căldura mereu perceptibilă, ajunsă la suprafață din unghiuri ascunse, nedescoperite pînă acum. Poate părea banal, dar parcă și stelele se contaminau de nevoia noastră de ele și le înțelegeam acum mai mult ca niciodată. Un cer pur, plin de seninul deopotrivă liniștit și neliniștit, al albastrului bintuit de apusuri de soare, de luceferi, de nouri stătea deasupra noastră, cu o frumusețe neînțeleasă, binecuvîntată, ca o poveste din copilărie. Un cer de adus aminte, în iernile ce vor veni, peste noi, cei ce vom fi ieșit în lume. El, rămînînd sub vreme același, ne va arăta în ce măsură am îmbătrînit și, mai ales, cum am îmbătrînit.

■ RODICA BORȘA

În căutarea CELUILALT

se află la altă fermă? Ne vom fi suficienți noi nouă înșine, sau ne vom spori singurătatea, și așa destul de puternică? Cum ne vor privi ceilalți, pe care deja îi simțeam uitîndu-se la noi de parcă eram „vodă între turci”?

Și atunci, mai mult instinctiv decât conștient, ne-am apropiat unii de alții într-o incredibil de reală comunicare. Niciodată pînă acum nu am fost prea uniți și nici nu ne-am înțeles grozav, fiecare purtîndu-și veleitățile ca pe un blazon de noblețe. Dar sub semnul acestui loc ne-am unit mai puternic decât ne-am fi imaginat vreodată. Mergeam împreună la spălător, la masă,

flet colectiv, ca o reacție de apărare împotriva situației în care ne aflam. Acută nu era atît nevoia de colegii noștri, „filologii”, cît găsirea unui mod uman de a umple a timpului liber de după-amiază. Nu se putea face nimic pe cont propriu: totul se învîrtea într-un mecanism supra-individual, acaparator, împotriva căruia nu era nimic de făcut. O formă de salvare, cea mai eficientă, au fost cuvintele; vorbeam mult, incredibil de mult, despre toate fleacurile, despre micile noastre dureri, despre tot ce vedeam și auzeam. Căci, dacă am fi alunecat în afara acestui înveliș protector, dacă am

Practică la S.P.M.

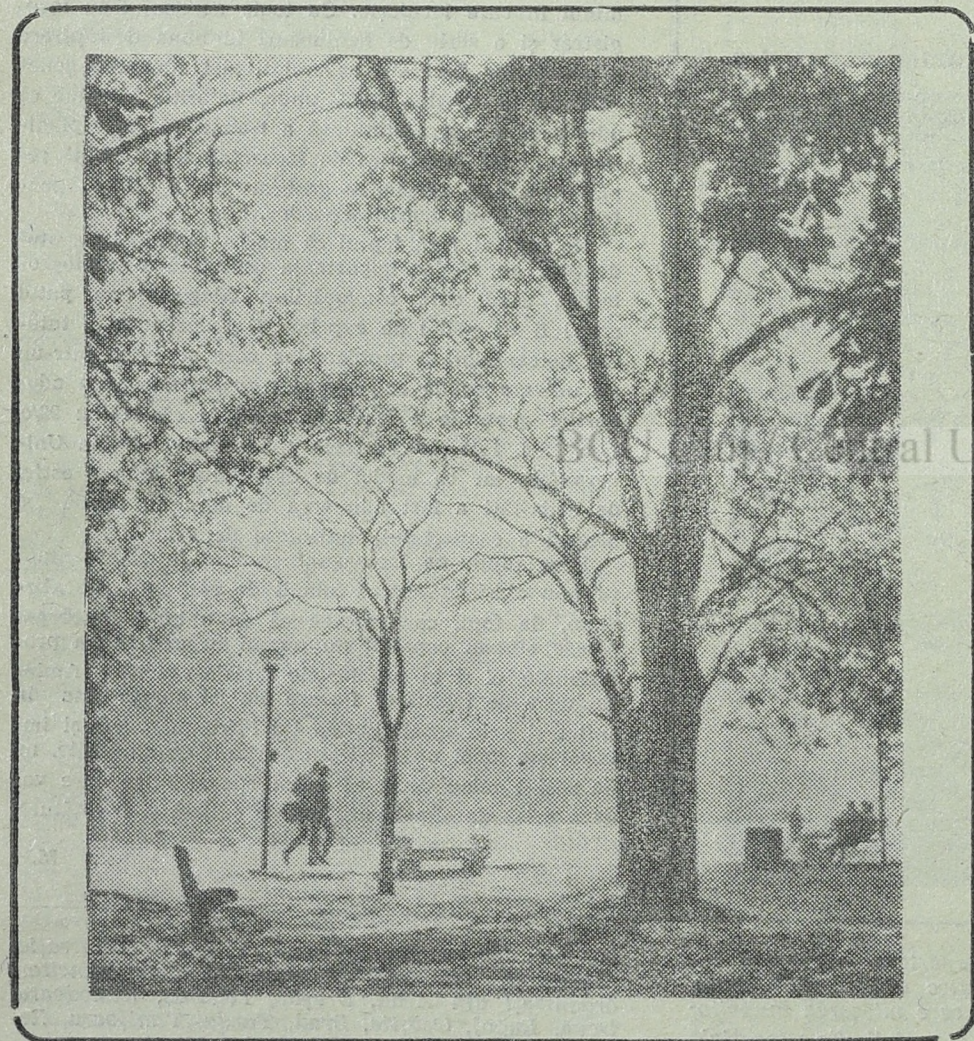
În vacanța de vară, atelierele Facultății de mecanică (a se citi S.P.M.) i-au „găzduit” cîte șase ore pe zi pe studenții seraliști. Ca să se obișnuiască și ei cu activitatea... industrială. Fiecare student a trebuit să lucreze în S.P.M. două săptămîni, a cîte 4 sau 6 ore zilnic. 4 ore fără pauză, 6 ore cu o pauză de 30 de minute. Plus 8 ore de lucru în întreprindere — 12—14 ore de muncă din 24. Tineri și ambițioși fiind, s-au achitat cu toții de această nouă și neașteptată îndatorire.

Ne-am interesat la cîteva cadre din S.P.M., maeștrii Nicolae Costinean, Iosif Bălu și Gheorghe Porțan, despre rezultatele acestei inițiative. Oamenii amabili și sinceri. Activitatea a avut un caracter „experimental” și urmează să fie „șlefuită”. S-a realizat pentru S.P.M. o producție în valoare de cîteva sute de mii de lei. În afară de o oarecare indiferență, studenții seraliști (obișnuiți cu disciplina producției) n-au creat probleme. Diferența de pregătire profesională dintre ei și cei de la zi este aproape insesizabilă. Din păcate, n-au avut prea multe de învățat (în afară de cei de la chimie, poate, care au pătruns cu acest prilej „tainele” prelucrărilor mecanice, deși ar fi fost preferabil să le pătrundă pe cele ale chimiei). S-a lucrat numai produc-

ție de serie, studentul trebuind să execute timp de 4 sau 6 ore aceeași operație la un strung pe care l-a găsit gata reglat la sosirea în S.P.M.

Studenții au însă păreri mult mai categorice. Întrebîndu-i pe cîteva despre rezultatele practicii lor productive în S.P.M., s-au arătat decepționați. În cele două săptămîni cu cîștigat extrem de puține cunoștințe practice noi, în raport cu efortul anevoios depus. Activitatea a fost prea evident organizată doar pentru realizarea unor cifre de plan, nu și pentru perfecționarea pregătirii lor practice. Oboseala, certurile cu șefii din întreprindere pentru absența de la ore suplimentare ori schimbarea turei (practica în S.P.M. a fost organizată o săptămîină dimineața și una după-amiază, deși foarte mulți studenți lucrează numai în schimbul unu), nemulțumirile trezite în familie (o studentă a trebuit să vină la S.P.M. cu fetița, neavînd cu cine s-o lase), toate aceste sacrificii plus munca lor efectivă n-au fost răsplătite de cîștigul de pregătire profesională care s-ar fi cuvenit. Or, în asemenea condiții, rostul inițiativei devine îndoielnic. Scopul activității studenților în atelierele unei facultăți este totuși acela de a-i îmbogăți profesional.

■ IOAN UIBAR

Dintre toate activitățile studențești de toamnă, cea mai colorată, cea mai înmiresmată, dar și cea mai melancolică pare a fi practica agricolă.

Urci într-un tren, alături de zeci și zeci de colegi, îmbrăcați ca de munte, cu cărți de poezie în buzunar, cu jocuri, cu vitalitate, cu bucurie de plecări. Ajungi într-o comună de oameni calzi, pitorești, cum sînt bunicii de la țară, plini de griji și obiceiuri străine oricărei mentalități citadine. Studenții sînt primiți cu brațele deschise, cerul se face mai senin și uite, că a început vacanța noastră de muncă și entuziasm.

La cîmp, în vie sau porumb ești pus în fața unui spectacol de vegetale, o luxurianță și o betie a naturii te năpădesc și brațele încep să se miște. Suavă uitare de sine, munca printre ai tăi, colegi îmbrăcați în blugi și cu cireș de nostalgie la urechi. Toate curg frumos, o vacanță cu seri de fotbal și sezători la marginea lacurilor,

cu oboseală dragă și gene care se lasă în amintire.

E-o solidaritate a voioșiei aici. Și chiar dacă plouă, ascunși în umbră invocăm răsăritul și apusul soarelui.

Promisiuni mereu uitate

fericirea aceea de zi însoțită care nu ne-a părăsit niciodată. Mișunăm ca furnicile adunînd pîine, mai plîngem din senin, mai ridem din înnoare, țigări aprinse și tocuri cu cerneală ne-alungă uneori plictisul. Și energiile din noi se transformă într-o furie entuziastă ce răstoarnă toate pronosticurile agronomilor.

Eram la cîntar, reporter incognito, cînd la Teremia Mare studenții anului II E.T.C. au depășit toate recordurile

de viteză la culesul strugurilor. A fost o săptămîină de forță în care acul cîntarului aproape că s-a dat peste cap, sub privirile uimite ale contabililor. Bineînțeles că au terminat mai devre-

me recoltatul, joviali și jucăuși, stîrnind chiar și stupoare sătenilor. Ca și-n urmă cu un an, cînd la Beregsău încărcatul întregii recolte de porumb a fost terminat de aceiași studenți cu cîteva zile mai repede, în toamna acestui an li s-a promis de către Consiliul A.S.C. al facultății o excursie prin țară și trei zile libere de la practica din S.P.M. Răsplată utopică, deoarece nimic nu s-a realizat, sub diferite pretexte și motive. Cum am putea să-i felicităm și să-i răsplătim pe-acești bravi

cavaleri ai agriculturii? Florile s-au ofilit pe obrajii celor ce promiteau marea și sarea, stringerile de mină sînt o convenție, un protocol care scutește. De-ar fi iarnă, le-am oferi puțină zăpadă, strălucirea ei și cîte-o iubită de vanilie, cu toate revelațiile noastre de clinchete și colinzi, de nopți în Carul Mare, hoinărind prin ceruri. Dar nu sîntem decât niște sârmani visători la o revistă studențească, sîntem cînd tăioși, cînd rugători, adevărați trubaduri de studenție. De aceea noi le dăruim celor din II E.T.C. toată iubirea noastră, ca pe-o vîntoasă ce știe să deschidă ușile, să înseneze fețele mohorâte și responsabile, care acum i-au uitat și i-au părăsit. Și de-o fi să fie multdorita excursie, vă vom trimite o caleașcă trasă de armăsari albi, cu vizitiu în frac și lăutari poate două-trei atlantide cu voaluri de argint, prin țara noastră miraculoasă să vă preumbe și-n leagăn de Carpați să vă adoarmă.

■ VALENTIN SAMANȚĂ

— Cum atragi un student pentru activitatea obștească? Cînd îi prezinți funcția pe care urmează să o ocupe, pe lângă rolul său nu îi arăți și avantajele pe care le va avea? Aceștia, ce te întreabă în primul rînd?

— Pentru atragerea studenților în activitatea obștească în cadrul C.U.A.S.C. din I.P.T. s-a organizat o întîlnire cu studenții meritori în privința activității profesionale. După ce s-au făcut prezentările și s-au expus principalele preocupări ale comisiilor, fiecare student participant a optat pentru o comisie anume. Referindu-mă la comisia pe care o conduc (socială), sincer să fiu, nu au prea fost solicitați. Desigur, le-am prezentat mai în amănunt problemele care stau în atenția comisiilor și greutatea întîmpinate în rezolvarea lor. Avantajele le-au fost prezentate în mod firesc la sfîrșit. Am întîlnit și cazuri cînd am fost întrebat în primul rînd de avantaje, dar în aceste situații ne-am lipsit de aportul lor în comisie.

— Oamenii fac muncă de asociație din interes sau din pasiune?

meniul social, trebuie să renunți de multe ori la timpul liber de care beneficiază colegii. Este adevărat că pentru a duce la bun sfîrșit unele acțiuni mai lipsești de la cursuri. Primirea unei diplome într-un cadru festiv face de multe ori, pentru mine, mai mult decît stimularea materială. Acestea sînt legate însă între ele, deoarece prima o implică pe a doua de cele mai multe ori.

— Cîți studenți dintr-un an de studii pot primi cele cincizeci de sutimi și de la ce medie în sus? Care este nivelul la care trebuie să activeze și cît timp trebuie să-o facă pentru a le obține?

— Numărul studenților care pot primi cincizeci de sutimi este în funcție de numărul de studenți al facultății, într-un proces de aproximativ 2 la sută. Acest număr se împarte pe secțiile facultății, baremul mediei este peste 9, dar pentru activități deosebite se fac excepții. Nu nivelul la care activează este important, ci felul cum se achită de sarcinile care le revin.

— Un număr relativ mic de studenți sînt solicitați pentru a acoperi toate

Plăceri apărute subit

● Interviul realizat cu DUMITRU BRADEA, vicepreședinte cu activitatea educativă în cîmine și cantine a C.U.A.S.C. — I.P.T.

— După părerea mea, există două categorii de studenți care fac muncă de asociație: din pasiune și interes și, deși mai puțini la număr, din pur interes.

— Crezi că la unii, nu există o anumită plăcere de a comanda, o înclinație spre putere, fenomen accentuat în special cu cît cobori în ierarhie, uneori în dauna colegilor pe care îi reprezintă?

— Sînt studenți, în special, în cadrul activității de masă, care au asemenea preocupări, fapt care îi face pe unii colegi de-ai lor să se îndepărteze de asociație, deși să nu mai participe la acțiunile organizate de aceasta. De fapt, ei sînt izolați în cadrul colectivului pe care ar trebui să-l reprezinte.

— Ce te-a tentat, ce te-a făcut să accepți, la început, cînd nu știai ce înseamnă să fii cadru de asociație? Dacă este o plăcere, de ce unii simt nevoia ei în mod subit, doar spre sfîrșitul facultății?

— Sînt mulți care mă cunosc dar știu prea puțin lucrurile despre mine. Înainte de a fi intrat la facultate, am fost zece ani în cîmpul muncii, într-o întreprindere unde am îndeplinit patru ani funcția de secretar U.T.C. La adunarea generală A.S.C. de constituire am fost ales secretar de an. Acesta a fost primul pas, pe urmă a venit alegerea în funcția de vicepreședinte sport-turism, P.A.P. în cadrul C.U.A.S.C. I.P.T., iar din anul patru sînt vicepreședinte cu activitatea educativă în cîmine și cantină. Adevărul este că dacă nu simți o pasiune pentru a face această muncă, nu reușești să obții rezultate bune. Mie personal mi-a plăcut munca așa cum a fost, cu toate greutățile din domeniul social. Există și studenți care își „descoperă” pasiunea pentru munca de asociație dar în ultimii ani cînd se gîndesc la atît de disputatele cincizeci de sutimi!

— Consideri că se poate face muncă de asociație doar în timpul liber? Care este raportul, după părerea ta, în cazul studenților, între stimularea morală și cea materială?

— Pentru a putea face muncă de asociație în bune condiții, mă refer la do-

funcțiile din consiliu, a fi membri de partid și reprezentanți ai studenților în consiliile profesionale și senat. Totodată, ei participă la sesiunile de comunicări științifice, cercetare științifică studentescă și au cele mai bune rezultate în activitatea profesională. Cum se explică faptul că obțin aceleași rezultate ca și înainte de a avea de două ori pe zi ședințe? Oare unii profesori sînt cont de faptul că ești un om cu funcții?

— Reprezentanții în consiliile profesionale și senat sînt aleși în cadrul adunărilor generale, fiind studenți cu rezultate profesionale bune, avînd și calitatea de membri de partid. Este adevărat că fiind puțini la număr, nu pun întotdeauna problemele așa cum trebuie și fac numai act de prezență. Cuprînderea în atîtea activități cere un efort deosebit din partea lor. Există profesori care tîin cont că ești activist de asociație, între două note acordînd-o pe cea mai mare. Dar există și cazuri cînd îți se pun piedici, spunînd că ai venit la facultate să înveți și nu să faci altceva.

— Toate micile aranjamente privitoare la obținerea de tabere, sustragerea de la anumite activități, motivarea absențelor, nu slăbesc oare rolul asociației, încrederea pe care studenții o au în ea?

— Eu nu am fost niciodată pentru aranjamente sau sustragerea de la anumite activități. Au fost totuși unele cazuri excepționale cînd nu am putut să particip la acțiunile anului meu de studiu sau la muncile agricole (în anul patru). Motivarea unui număr mare de absențe nu întărește poziția unui activist de asociație. În anul universitar trecut nu cred că s-au făcut aranjamente pentru primirea taberelor. Este adevărat că a rămas un număr mare de tabere pentru redistribuire, situație în care acestea au fost luate și de către studenți care nu le meritau. Toate aceste aspecte amintite mai sus duc uneori la scăderea rolului asociației, la pierderea încrederii studenților în aceasta.

MIRCEA MTRUȚIU

„N-am făcut-o pentru cînzeci de sutimi..”

Nici nu-și mai amintește bine cum a fost prima zi. La început era doar membru cooptat și avea două permanențe pe săptămîna. Cantina era renumită, se mîncea bine atunci la 2 MV. Și comitetul era pretențios. Nu admitea lipsuri. Nici de la bucătări, nici de la grupele de serviciu.

Munca mult. Îi găsea mereu prin sala de mese prin bucătărie sau la debarasat, făcînd observații. Președintele era mulțumit, el mai puțin. Vroia calitate, studentul să se simtă aproape ca acasă. Apoi, a fost avansat: în anul doi de facultate, Valeriu Opreșcu a ajuns președinte de cantină. Mulți au crezut că o să dea totul peste cap, doar de-abia îi trecuseră emoțiile primului an și-și scuturase puf de boboc. Dar n-a fost să fie așa. Acumulașe experiență destulă. Nu admitea superficialitatea. Unii membrii din comitet au încercat să-l vorbească de rău. I s-au împotrivit, însă de realizat, n-au realizat nimic. Alții, din grupele de autogospodărire, se supărau că i-a pus să sape și rondoul de flori din fața intrării.

La ediția din acel an a concursului „Căminul — școală a vieții în colectiv”, cantina 2 MV se situează pe locul trei, la 3,5 puncte față de Cantina „U” și 1 punct în urma lui 1/C, dar rezultatele rămîn consemnate doar pe hîrtie și stomacurile studenților nu se pot umple cu punctajele acordate de Comitetul de complex. În primăvară, s-a propus închiderea cantinei din lipsă de abonați. Capacitatea acesteia era prea mare față de numărul tot mai mic de studenți cazați în cele două cîmine din apropiere.

Vall s-a gîndit că ar fi bine să se acorde și celor din complexul studentesc cartele. Distanța era destul de mare, aproape douăzeci de minute, dar amatori s-au găsit destul. Însă efortul depus de el a fost zadarnic.

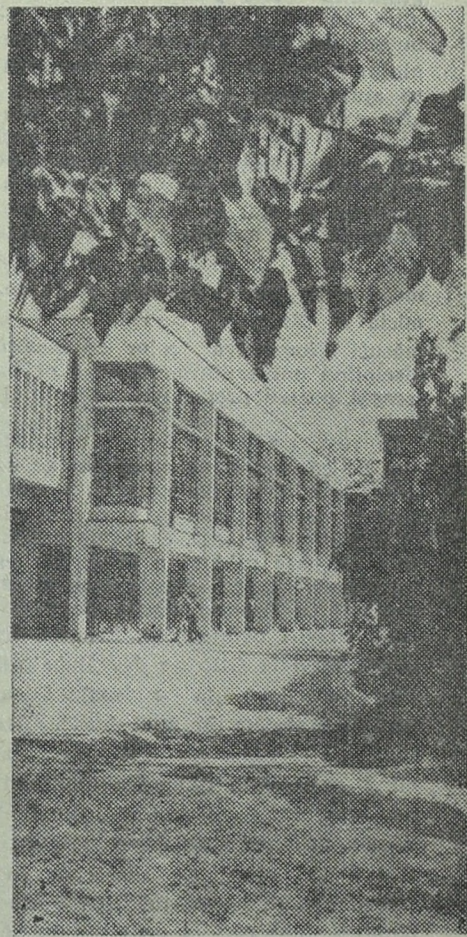
În toamna lui '86 se redeschide cantina 4/C, Valeriu Opreșcu fiind ales din nou în conducere. Mulți au strîmbat din nas, nu le convenea stilul lui de muncă

— cerea punctualitate, era toată ziua printre abonați. Și peste toate acestea, îi mai fac și colegii o surpriză, alegîndu-l președinte al căminului 11/C. Timpul liber i se împuținează văzînd cu ochii. Încearcă să schimbe mentalități, să învingă birocrăția. La cămin, se organizează mai des acțiuni în club, se refac gazete. Totul era proaspăt renovat și totuși mai existau o serie de defecțiuni. Mecanicii ultau adesea să vină cînd erau solicitați. A insistat mereu, a fost prin audiențe. Conducerea I.P.T.-ului l-a sprijinit. Astfel, singur n-o putea scoate la capăt.

Între cantină și cămin, drumuri și probleme, nici nu și-a dat seama cum a trecut vremea. A sosit momentul cînd a trebuit să predea ștăfeta. Clipa a fost probabil dureroasă. Toți l-au lăudat, l-au mulțumit pentru activitatea depusă. Și așa l-au trecut „în rezervă”. N-am făcut-o pentru cincizeci de sutimi, cum își mai imaginează mulți colegi. A fost pasiune. Ce să faci, asta sînt eu. Am fost verificat și de comisia de cenzori și totul a ieșit perfect, deși sînt unii care din invidie mai răspîdesc zvonuri false — încearcă el să zîmbească.

Și dacă-l întreabi, nici nu-și mai amintește bine cum a fost prima zi...

LILIANA TROCAN

● În această toamnă, centrul nostru universitar a fost gazda lucrărilor a două secțiuni din cadrul celei de-a XIX-a ediție a conferinței naționale-a cercurilor științifice studentești. La Universitate, a avut loc sesiunea științelor exacte, urmată la cîteva zile de sesiunea construcții și arhitectură, organizată de Facultatea de construcții.

● Sala „Auditorium” a Casei Universitarelor a fost joi, 10 noiembrie, sediul unei interesante manifestări. Conf. univ. dr. ing. Ioan Boldea a susținut, în fața unui numeros auditoriu, prelegerea intitulată „Reflecții asupra viitorului învățămîntului superior”. Tema abordată s-a bucurat de o înaltă apreciere din partea participanților.

FLASH ● FLASH ● FLASH ● FLASH

● O acțiune care poate stimula în mod deosebit spiritul de investigație propriu studenților este, de exemplu, căutarea unui aparat telefonic în stare de funcționare în zona Complexului. Se poate desfășura individual, pe perechi sau în echipă. Indicație ajutătoare (încercați în mod deosebit în Căminul 14/C, pentru că altundeva încercați degeaba! Alo, se aude?)

● Corul din Finteuș (Maramureș), înființat la 1 Decembrie 1918, a susținut în Aula Universității din Timișoara un emoționant concert închinat Marii Uniri.

● Bucurie mare pentru îndrăgostiții din Timișoara! De cîteva luni de zile, au și ei un ceas, martor tăcut al plăcutelor întîlniri (mai mult sau mai puțin) amoroase: ceasul din fața Facultății de electrotehnică (nu de la Universitate, cum citeam undeva!). Din păcate, mult prea tăcut, în sensul că prea puțini se pot lăuda că au aflat ora exactă din această sursă. Chiar dacă este vorba de un ceas solar, poate s-o găsi cineva să-l... tragă!

● Visul a generației de studenți se pare că este pe cale de realizare. În Complex, au început lucrările la ceea ce va fi viitoarea bază sportivă stu-

dentească, așteptată cu speranță și dor atîția ani. Mai bine mai tirziu...

● „Noutăți despre fenomenul SIDA” ne-a prezentat la 1 noiembrie, la Cabinetul de informare al Casei de cultură a studenților doctorul Lucian Negruțiu.

● Odată cu ploile de toamnă, a început zugrăvirea camerelor din căminul 4/G. Locatarii entuziasmați se instruiesc în nobila artă a datului cu bidinea, în ritmul repetării unui curs sau laborator pentru a doua zi. Cu toții aprobă ideea efectuării acestei lucrări în timpul anului, pentru că în vacanță, n-ar fi avut nici un farmec —

n-ar fi deranjat pe nimeni, nefiind materie de repetat, nici cursuri de copiat, etc.

● Cercul de istorie de pe lângă Casa de Cultură a Studenților a găzduit, în seria de manifestări dedicate celei de-a 70-a aniversări a Unirii din 1918, eveniment de amplă rezonanță în istoria poporului nostru, simpozionul „1 Decembrie 1918 în conștiința națională”. Acțiunea, desfășurată în ziua de 1 decembrie, s-a bucurat de o largă audiență în rîndul tineretului universitar timișorean.

● I.J.T.L.-ul se îngrijește de condiția fizică a studenților. Cum pe linia troleibuzului 16 circula numai două troleibuze, în fiecare dimineață se dă startul în crosul pentru prima oră de curs.

● „— În ce constă Senatul ? Noi simțem în anul întâi” ● Deși
pe parcurs ● „Nu e deloc simplu să fii reprezentant în Senat” ●
încearcă să realizeze cât mai multe, însă activiștii de la ni

„Cine vă reprezintă?”

Mercurul termometrelor coborise sub zero. Lumea se adunase în stație. Din când în când își priveau ceasurile. Undeva, dintr-un apartament, din blocurile vecine, un aparat de radio ne aduce la cunoștință că a fost ora nouă...

Domni însoții de cătei aparținând unor rase selecte bat la porțile clinicii veterinare. Pe marginea aleii au înghețat tufele de trandafiri. Din când în când, câte un student trece pe lângă noi. Ne privesc oarecum mirați.

În labirintul de coridoare încercăm să ajungem la ușa pe care scrie Rector. Ne întâmpină o secretară amabilă, chiar deosebit de amabilă, care după câteva telefoane ne explică: „La ora aceasta puteți sta de vorbă doar cu tovarășa secretară de partid”.

Intr-un birou ne așteaptă prof. dr. Georgeta Nichita, secretar al comitetului de partid din Institutul Agronomic. N-o putem reține prea mult. Se află înaintea unui curs. Se bucură de prezența noastră. Îi comunicăm scopul vizitei. Nu ne prea poate ajuta. Doar cu câteva cuvinte: „Nu avem consilii profesoriale. Studenții se descurcă foarte bine, deși noi avem ședințe de senat o dată pe semestru. Problemele pe care le abordează ei sînt în general cele profesionale. De asemenea, ei iau parte și la decizii. De exemplu, Arseni este membru în Biroul executiv și în comisia de disciplină, comisie care ia măsuri împotriva celor ce încalcă disciplina universitară. Acolo e prima treaptă pentru propunerea sancțiunilor”.

În rest, ne descurcăm singuri. Ieșim pe coridor și ne apropiem de un grup de studenți. Este pauză, vremea când se topesc țigări și se dezbate nimicuri reconfortante. Spargem atmosfera de pace călduță a grupului cu întrebarea noastră gravă: cine îi reprezintă în Senatul institutului? Derută. Priviri nedumerite. În cele din urmă, Daniela Otto ne dezvăluie pricina ezitărilor: „În ce constă Senatul? Noi simțem în anul întâi”. Au auzit, bineînțeles, cuvîntul Senat, dar nu le-a explicat nimeni semnificația lui. Încercăm s-o facem noi. Iluminat, Kingel Mincsor ne dă o sugestie: „Întrebați-l atunci pe șeful de an”.

Așa l-am cunoscut pe Ionel Zamfira, însă nici el nu ne-a satisfăcut curozitatea: „Nici eu nu știu. S-ar putea să-l cunosc”. Precis îl cunoaște. Probabil are un lapsus. „De-

la noi din an nu sînt. Avem doar pe Arseni care e președintele U.A.S.C.R.-ului (sic!) din Institut” — ne lămurește Virgil Ciutina, casierul anului IV Agronomie.

Reprezentanții în Senat sînt aleși de către studenți în cadrul adunărilor de dare de seamă și alegeri. Ei contribuie la rezolvarea problemelor studențești. Apoi, îi vor informa asupra dezbaterilor desfășurate și a deciziilor luate. Ne îndoim că a Institutul Agronomic, în această privință, acționează alte regulamente.

Dacă studenții nu au putut descifra enigma, încercăm la asociație. Acolo, Emil Arseni, președintele C.A.S.C. — I.A.T. ne povestește viața lui de „senator”.

Problemele sînt multe, ca pretutindeni. Mulți nu-l știu decât după nume. Pe masa acoperită cu plus, printre regulamente, se găsește un registru. Pare uitat de lume, dar eticheta lui e destul de albă ca să nu-l treci cu vederea. În el își scriu necazurile șefii de an, după ce, probabil, au discutat cu ceilalți colegi ai lor. Din păcate, în acest an universitar, numai Clubul de hipism a avut ceva de sesizat. În continuare și în rest, toate par bune și studenții de la Agronomie — posesorii unor condiții deosebite.

Deși ședințele de senat se țin o dată pe semestru, multe probleme se rezolvă pe parcurs. De exemplu, la cantină se făceau trei zile de serviciu pe săptămînă și trei erau liberi. O grupă indisciplinată nu s-a ținut de programare. Administratorul a cerut să se respecte regulamentul: o zi da, una ba. Studenții n-au fost mulțumiți. L-au căutat, i-au explicat. I-a înțeles. A ridicat problema la conducerea I.A.T. și totul s-a sfîrșit cu bine. S-a revenit la vechiul program.

De ce nu folosește totuși lumea registrul? Pentru că ei sînt puțini, se cunosc, necazurile și le știu cu toții. Pe ei îi găsim la asociație, în amfiteatru sau pe coridoare. Îi întîlnesc și i se plîng. După care așteaptă sau își pierd orice speranță. Ei se zbate pentru ei, îi informează despre deciziile luate. Pe mulți nu-l mai interesează. Pentru ei e important doar că au sesizat. Nu se mai gîndesc la ceea ce urmează. Dacă se poate bine dacă nu... A încercat să le demonstreze că se poate. Că A.S.C.-ul e o forță.

Cei de la Clubul de hipism au scris în registru. Foarte bine, veți zice, au scris, și ce-i cu asta? A găsit mesajul și l-a căutat. Ceea ce făceau ei ac-

CE ȘTIM DESPRE REPREZ
University Library Cluj
CE ȘTIU EI ES

lo, era din pasiune. Cu echipamentul lor, în timpul lor liber. Studenți care fac călărie. Poate nu era nimic deosebit, dar studenții aceia aveau nevoie de un minim sprijin material. A făcut tot posibilul. I-a ajutat. Despre necazurile lor se vorbește acum la timpul trecut. Prezentul îl frămîntă cu termoficarea. Viitorul rămîne un timp deschis, pe care doar registrul cu eticheta albă de pe masa acoperită cu plus, ca-ntr-o sală de ședință, îl mai așteaptă.

Nu e deloc simplu să fii reprezentant în senat. Ai grijă. Și răspundere. Niște oameni te-au propus. Și tot ei te-au votat. Adică, te-au ales. Au avut încredere în tine. Și ei au o mulțime de probleme.

La Institutul agronomic, niște studenți nu știu ce înseamnă senat. Poate nici nu-i interesează. Nu știu cine este purtătorul lor de cuvînt. Știu doar unde-i Asociația. În ea își pun uneori speranțe. Îi caută pe „șef”. Arseni încearcă totul. El îi încurajează. Și le rezolvă necazurile.

Pe marginea aleilor, tufele de trandafiri au înghețat. Ooile s-au săturat de iarba brumată. În stație, nimeni nu mai privește cu uimire. Un băiat le povestește unor colege o întâmplare din armată, un domn își șterge ochelarii cu o batistă albastră, urcăm în „17” sfîtuindu-ne unde să ne continuăm raulul. Un cline uriaș, adus de stăpîn la doctor, își mută laba pe otterii fotoreporterului și dă din cap, din când în când, aprobîndu-ne idelle.

Cu Emil Arseni ne întîlnim în pauză, la secretariatul facultății. „De cînd s-au unificat facultățile, nu mai sînt consilii profesoriale. Avem patru studenți membri în senat. Din biroul senatului fac parte numai eu. Mai sînt și comisii de disciplină”. Studenții participă cu informații și opinii la întocmirea materialelor. Unele probleme se ridică direct, însă cele mai

delicate se discută în prealabil cu cineva din conducerea institutului. Pentru că întotdeauna există întrebări incuetoare, la fiecare problemă ridicată trebuie să ai soluții, căi de rezolvare. „Am încercat să avem ca reprezentanți oameni cu funcții în Consiliu și activitate în asociație, care cunosc mai bine problema”. Pe masă odihnește un caiet cu problemele ridicate de studenți. Clubul de hipism, cîștigător a numeroase premii, este finanțat doar de entuziasmul studenților. S-a ridicat problema în senat, dar pentru că nu s-a precizat o dată exactă de rezolvare a acestora, pînă atunci s-a trecut la valorificarea unor insigne prin Asociație. Fondurile astfel obținute servesc la asigurarea ridicată de studenți. Clubul de hipism, cîștigător a numeroase premii, este finanțat doar de entuziasmul studenților.

S-a ridicat problema în senat, dar pentru că nu s-a precizat o dată exactă de rezolvare a acestora, pînă atunci s-a trecut la valorificarea unor insigne prin Asociație. Fondurile astfel obținute servesc la asigurarea ridicată de studenți. Clubul de hipism, cîștigător a numeroase premii, este finanțat doar de entuziasmul studenților. S-a ridicat problema în senat, dar pentru că nu s-a precizat o dată exactă de rezolvare a acestora, pînă atunci s-a trecut la valorificarea unor insigne prin Asociație. Fondurile astfel obținute servesc la asigurarea ridicată de studenți. Clubul de hipism, cîștigător a numeroase premii, este finanțat doar de entuziasmul studenților. S-a ridicat problema în senat, dar pentru că nu s-a precizat o dată exactă de rezolvare a acestora, pînă atunci s-a trecut la valorificarea unor insigne prin Asociație. Fondurile astfel obținute servesc la asigurarea ridicată de studenți. Clubul de hipism, cîștigător a numeroase premii, este finanțat doar de entuziasmul studenților.

Totuși, la insistențe asupra hotărîrii ca decisiv argumentar studenții sau la rude nu întotdeauna a d burse republicane la secretariat, în orinea medii

Dacă la Institutul rile merg bine, poate afirma de plu, prodecanul că, prof. dr. Oct „În consiliile p tanții studenților știu cînd vreo p vina noastră, m se aduc pe la ca asociație. S-ar p teres. Ei vin, îi nu spun aproape mari ar putea cultatea de meca alte părți, contri te minoră”.

Și totuși, în e facultății respecti bri studenți. Oa cu funcții în cor bine problemele, pentru scaunele p nu spun nimic. I te, urît la ei tov tularul discipline nișan, Mirela Cr Cristian Secoșan, Teodora Volcu n neștiutori precum

Emil Arseni — un reprezentant autentic.

Ședințele se țin o dată pe semestru, multe probleme se rezolvă
 "E vin, îi vedem în sală dar nu spun aproape nimic" ● Reprezentantii
 Anul de bază nu-și fac întotdeauna datoria cum trebuie ● ...

REPREZENTANȚII NOȘTRI? DESPRE NOI?

BCU Cluj / Central University

...ea, s-a revenit
 ...considerându-se
 ...că în caz con-
 ...or pleca acasă
 ...putea întoarce
 ...înainte, pentru
 ...stabilirea o listă
 ...mplă înșiruire
 ...ținându-se cont

de activitatea obștească. Acum, delimitarea la medii apropiate se face după criteriul muncii de asociație. Într-adevăr, rezultate sînt, dar ne întrebăm în ce măsură ele sînt și cunoscute de către studenți. Și dacă aceștia știu cui li se datorează sau cred că sînt hotărîri ale rectoratului, întimplător favorabile.

Doar au responsabilități. Uneori sînt convocarea în pripă. Alteori nu. Oricum, rezultatul este același. Tăcere. De ce? Frică? Dezinteres? Rețineri?

„Președinții sînt cei ce întotdeauna se remarcă”, spunea Radu Dorin, președintele C.U.A.S.C. — I.P.T. Este de necrezut că alături de un cadru de asociație ca Radu Dorin, ceilalți preferă să nu aibă nici un cuvînt de spus. „În ședințele de senat nu a luat nimeni cuvîntul dintre studenți. Pe parcursul anului universitar trecut, doar Romeo Resiga a avut curajul. Mi-ar place să am parteneri ca el în senat” — ne mărturisește același președinte C.U.A.S.C. — I.P.T.

Poate că mulți au fost la început de drum. A mai trecut un an universitar. Au mai acumulat experiență. Sperăm să ne fie de folos rupînd în sfîrșit conspirația tăcerii.

Probleme au fost destule

Nediglea Ion este vicepreședinte cu profesionalul la Medicină și reprezentant al studenților în senatul institutului. Un reprezentant al Consiliului răspunde de fiecare an, participînd la toate adunările generale și împreună cu șeful seriei adună problemele ridicate. La Consiliu are loc instruirea

în vederea sensibilizării reprezentanților, a formării unei opinii comune într-o anumită direcție. Probleme au fost destule, majoritatea rezolvate pozitiv. Cele nerezolvate, însă, nu se fac uitate, ci se amînă pentru o dată ulterioară.

Editarea cursurilor a impus întocmirea unei liste de priorități centralizate la nivelul fiecărui an. „Am urmărit respectarea acesteia. Ne-am luptat și pentru o după-amiază liberă pe săptămînă, necesară desfășurării activității de asociație. Am obținut-o”. Studenții participă și la stabilirea orarului. Oricum, atît orarul cît și grupele de studii sînt provizorii, ele devenind definitive numai după discutarea lor în anii respectivi. La Medicină, primii trei ani sînt de învățămînt preclinic, apoi clinic, pe discipline, la nivel de medici stagiați. Practica se efectuează la aceeași specialitate la care studenții au lucrarea de diplomă. „La anii mici, vom încerca să evităm aglomerația, pentru că am avut cazuri cînd la cinci bolnavi erau repartizați șase studenți. Totodată, prezența doar a unui cadru didactic la optzeci de studenți nu poate asigura un control riguros”. Reprezentanții se aleg o dată la doi ani și jumătate. „Încercăm să o facem în așa fel încît să nu trebuiască să-i schimbăm în perioada dintre conferințe”. Am fost avertizat încă de la început că timpul discuției va fi limitat. Nici nu era nevoie de mai mult timp, atîta vreme cît problemele erau clare și bine structurate, așa cum îi stă bine de altfel unui vicepreședinte cu probleme profesionale.

Răzvan Gelca (IV, Universitate) singurul reprezentant al studenților în consiliul profesoral al facultății de științele naturii, este mult mai ferm în părerea sa. Alții expun problemele ivite într-un stil mai formalist. Nu același lucru îl putem afirma și relativ la Răzvan Gelca. El spune lucrurilor pe numele lor adevărat, în loc să caute unul de împrumut. „Cel cu medii mari sînt și membri în consiliu și reprezentanți în senat, participă și la cercetarea științifică a cercurilor studențești. Practic, nu mai au timp liber. Problemele se cunosc însă nu se rezolvă”. Din nefericire, este o realitate pe care o resimțim în primul rînd studenții. Toate acțiunile se precipită cu două zile înainte de desfășurarea lor. Pînă atunci totul se rezolvă. S-a pus în discuție problema perpetuării birocrăției și a lipsei de „organizare șnur”. Birocrația impune o anumită organizare „șnur”, ce pătimește însă în primul rînd prin incapacitatea de reacție în timp util. Observăm deci că nici măcar acest sistem învechit nu funcționează adecvat. Ce să mai vorbim despre nivelul seriozității unor chestiuni dezbătute în Consiliul profesoral și Senat, cînd aflăm de prelegerile despre... furculițele care dispar de la cantină. „Să le plătim sau să nu le plătim?”. Această-i întrebarea. Într-adevăr, toți studenții sînt acela care deschid buzunarul datorită lipsei de bun simț a unor colegi. Dar oare situațiile apărute în procesul de pregătire profesională sînt mai puțin importante decît soarta furculițelor?

Instruirea anuală a reprezentanților studenți în consilii profesorale și senate. Participă instructorii... lipsesc „senatorii”!

In final, vă propunem spre reflecție cîteva concluzii desprinse din discuțiile purtate, un posibil microîndrumar în activitatea viitoare a reprezentanților studenți în consilii profesorale și senate:

- Formarea în prealabil a unui punct de vedere comun al tuturor studenților reprezentanți în senatul sau consiliul profesoral respectiv;
- Aceștia pot avea și opinii personale, dar ele trebuie să se bazeze pe cunoașterea problemelor anului și secției pe care le reprezintă;
- Urmărirea modului de rezolvare a problemelor, nu doar ridicarea acestora;
- Informarea studenților privitor la soluționarea problemelor dezbătute.

Anchetă realizată de membrii cercului de presă:
 LILIANA TROCAN, MIRCEA MITRUȚIU, OVIDIU GULEȘ

Supără pe nimeni

...economic trebu-
 ...elași lucru se
 ...P.T. De exem-
 ...ții de mecani-
 ...Gligor, spunea:
 ...ale, reprezen-
 ...ridicat de nu
 ...ă. Este poate și
 ...le multiplicare
 ...nu însă și la
 ...ă fie și dezîn-
 ...în sală, dar
 ...Cei din anii
 ...facă. La Fa-
 ...la fel ea și în
 ...studenților es-

Promovabilitatea slabă, numărul mic de cursuri litografiate, cursurile depășite, cazarea în cămine, orarul adesea necorespunzător și multe alte probleme îi frămîntă pe colegii lor. Pe ei însă — nu. Ei au funcții. n-au timp de lucruri mărunte. Mai fac din cînd în cînd cite o permanență, mai schimbă articolele gazetelor din hol. Și merg la ședințe, fie ele chiar și consilii profesorale. Acolo stau cumînțel. Nu supără pe nimeni. Nici chiar pe ei înșiși.

La instructajul din 9 noiembrie 1988 cu reprezentanții studenți în senat și în consiliile profesorale, de la I.P.T. au fost prezenți doar Mirabela Topîrceanu, Adrian Grozav (Tehnologie chimică) și Daniela Popa (Construcții), „senatorii” lipsind în corpore. Poate ora 13 a fost aleasă nepotrivit într-o zi cu meciuri decisive în Cupele europene la fotbal, dar alegerea s-a făcut la sugestia lor!

În general, REPREZENTANȚII NOȘTRI preferă să ne reprezinte în tăcere. Să nu spună nimic. Să nu-și creze probleme. Sînt oameni serioși. La notele de zece din indexurile lor mai vor să adauge și cincizeci de sutimi.

...l profesoral al
 ...listă șase mem-
 ...cu medii mari,
 ...A.S.C. Cunoșc
 ...te prea bine
 ...le ocupă. Dar
 ...să se uite, poa-
 ...profesor X. ti-
 ...Cosmin Cărp-
 ...Marius Manga,
 ...Ștefănescu și
 ...t chiar atît de
 ...rea să pară.

„OMUL NU ȘI-A PIERDUT NICIODATĂ INOCENȚA PENTRU CĂ N-A AVUT-O NICICÎND”

interviul cu conf. dr. LIVIU CIOCĂRLIE

Orice utopie este pîndită de același pericol: lumile iluzorii riscă să fie lipsite de carne și sînge. ● Istoria aspră a secolului nostru a împiedicat în bună parte ca sentimentul solidarității sociale să se realizeze plenar și să dobîndească forța unui sens fundamental. ● Starea de singurătate a creatorului european nu trebuie văzută, neapărat, ca o damnare. ● Nu vor lipsi neliniștile, dar nici efervescența creatoare, din viața spirituală, încît, una peste alta, n-ar fi prea rău. ● Mai mult decît tipul oriental de cultură ar trebui, poate, să ne intereseze tipul grecesc. ● Rea mi se pare ignorarea, cunoașterea superficială a propriului nostru trecut, fie el acela al întregii Europe, sau numai acela al poporului care sîntem. ● Cred că sentimentul omului modern este mai curînd unul de precaritate. ● Cu tinerii, dacă vrei să-i ajuți, trebuie să te angajezi în acțiuni care să le fie folositoare și nu să-i dădăcești. ● Dacă unele reviste studentești din țară se citesc cu mare interes, și nu numai de către studenți, este în primul rînd datorită ținutei și ponderii paginilor culturale.

1) Se vorbește despre inadaptația la lume a omului modern, chiar despre o înstrăinare față de el însuși. Considerați ca fiind posibilă, cum zicea Constantin Noica, o așezare mai bună a omului în lume? În ce condiții și pe ce căi s-ar putea realiza aceasta?

Vă fac o mărturisire. Prima mea scriere de oarecari dimensiuni a fost un eseu — pe care l-am numit „utopic” — despre viitor. Recitindu-l după cîțiva ani, am găsit că imaginea viitorului era de o mare uscăciune. Orice utopie este pîndită de același pericol. Mîntea noastră este pregătită să gîndească asupra lumii reale. Lumile iluzorii riscă să fie lipsite de carne și sînge. Oricum, în ce mă privește, am hotărît să mă feresc. Acum, întrebarea n-are încă să mă atragă tocmai pe această pantă. Voi încerca să răspund fără să mă angajez în presupuneri.

E adevărat, cultura europeană — faustică, ar spune Spengler — l-a însingurat pe om. Tot adevărat este că în ultimul secol această stare de precaritate s-a accentuat. Explicația constă, cred, în faptul că dacă pînă la mijlocul secolului trecut omul avea un sprijin care, chiar dacă imaginar, îi dădea un sentiment de protecție — este vorba despre principiul metafizic — de atunci încoace s-a produs o mutație epistemologică în urma căreia metafizicul a fost compromis. Oamenii și-au căutat atunci un suport social plin de promisiuni în ideea de comunitate, însă istoria aspră a secolului nostru a împiedicat în bună parte ca sentimentul solidarității sociale să se realizeze plenar și să dobîndească forța unui sens fundamental. Cît despre creatorul de cultură, el și-a căutat un suport în chiar actul de creație, dar și acesta s-a dovedit fragil deoarece, artistul modern a recurs la o gîndire contradictorie, prin care tot ce se construiește se și desface în același timp. Mai mult, disconfortul lui s-a agravat prin aceea că el a ales să încorporeze artistic valorile negative ale existenței — haosul și vidul indeosebi.

După părerea mea, însă, starea de singurătate a creatorului european nu trebuie văzută, neapărat, ca o damnare. Lăsînd la o parte faptul că există în această atitudine un anumit eroism reconfortant, să observăm că tocmai acceptînd disconfortul, creatorul european și-a îndeplinit menirea de a îmbogăți gîndirea despre om cu o cunoaștere la care modulele anterioare de gîndire — ori cele din afara Europei — datorită specificului lor diferit, n-ar fi ajuns.

Poate că acum, după secole de eroică singurătate și după ce a îndrămat neliniștile epocii moderne, omul a obosit și simte nevoia de „o așezare mai bu-

nă în lume”. În ce condiții și pe ce căi? Noica visa la o lume care să-și integreze devenirea întru ființă, ceea ce presupune și evitarea desprinderii ființei de realitatea umană, prin proiectarea ei în metafizic, dar și evitarea devenirii oarbe, în haos. Inșă cum? Spengler, pe care l-am mai pomenit, prevedea la capătul culturii faustice, adică în secolul următor, invers decît spera Noica, disoluția civilizației în haos. În ce mă privește, aș spune: numai pace să fie! Cît timp va fi pace, în acele părți ale Europei unde va exista și un echilibru între societate și individ cultura se va găsi probabil în continuare într-o permanentă „criză”, ceea ce înseamnă că nu vor lipsi neliniștile, dar nici efervescența creatoare, din viața spirituală, încît, una peste alta, n-ar fi prea rău.

2) Dar inocența pierdută, ne mai este ea oare accesibilă?

Inocența pierdută este un mit. Omul nu și-a pierdut niciodată inocența pentru că n-a avut-o nicicînd. Natura lui complexă, cu zonele subliminare, cu — pe de altă parte — resursele de luciditate, ca și existența lui istorică frămîntată, exclud orice inocență. Nu vreau să spun că nu există indivizi plini de candoare, ci numai că însușirea aceasta este prea rară, prea puțin caracteristică, pentru ca ea să fi fundamentat vreodată o întreagă perioadă a istoriei. S-ar putea obiecta că de vreme ce avem o vîrstă a inocenței, copilăria, de ce n-ar fi avut și omenirea o asemenea vîrstă? La aceasta aș răspunde că nici copilul nu-mi apare a fi un inocent. Dacă-l vedem astfel este pentru că regretăm anii cînd am fost protejați, cînd alții au avut grijă de noi și ne-au ferit de vulnerări. Cînd n-am avut istorie, altfel spus. Inocența pierdută este tot una cu paradisul pierdut, iar în paradis omul, am temeieri să cred, n-a fost nicicînd. În privința asta, iată și un exemplu literar. Criticul Jacques Rivière a scris o întreagă carte despre Rimbaud ca despre unul care a fost, esențialmente, un inocent. Un inocent pentru că, la fel ca Adam și Eva înainte de a le fi ieșit în cale șarpele, n-a avut sentimentul păcatului. Numai că inocența lui Rimbaud n-a fost caracterizată de candoarea la care ne gîndim în legătură cu mitul inocenței pierdute, ci a însemnat violențarea tabu-urilor epocii, libertatea și îndrăzneala de a gîndi și acționa intempestiv, fără rețineri de nici un fel, potrivit cu natura lui. Un soi de poetică sălbăticie, dacă vreți.

S-ar mai putea aduce o obiecție: dacă visul inocenței pierdute este pentru omenire identic cu mirajul unei existențe protejate de vulnerările istoriei, atunci colectivitățile arhaice, ori cele așa zis „primitive”, deci cele lipsite de istorie, realizează acest deziderat și prin urmare inocența a existat și există, măcar în sensul acesta de lume lipsită de seisme. Este adevărat — deși numai într-o anumită mă-

sură —, însă nu prin inocență se deosebesc aceste colectivități de popoarele angajate în experiența istoriei. Se deosebesc prin alt tip de cultură. Cultura îl ridică pe om deasupra condiției lui imediate, instinctuale, dar nu în sensul inocenței, căci omul de cultură este un om prevenit și nu un candid. De altfel, tocmai candoarea l-a expus pe cunoscutul personaj voltairian haosului lumii, căruia nu i-a scăpat decît învățînd să-și cultive grădina. Prin urmare, întrebarea pe care ar trebui să ne-o punem nu este dacă vom putea vreodată să revenim unde nici n-am fost, ci dacă vom putea să construim o lume — în sens larg, o cultură — benefică pentru om.

3) Orientul pare a nu fi pierdut încă legăturile cu armonia primordială, la care poate reveni într-un mod firesc, uimitor pentru noi. În ce măsură spiritul european mai este capabil să se angajeze în tentative asemănătoare, de regăsire ritualică? Este oare întru totul justificat un optimism în genul celui pe care îl provoacă Michel Tournier prin cartea sa Vineri sau limburile Pacificului?

Sînt silit să fac încă o mărturisire, oarecum compromițătoare, dar cu folosul de a înlătura prezumția că m-aș exprima aici în chip magistral, de pe poziția celui care le știe pe toate: n-am citit, deși s-ar fi cuvenit s-o fac, romanul lui Tournier. Dar fiindcă a venit vorba despre motivul lui Robinson Crusoe, căci despre acesta tratează cartea pomenită, să observăm că el propune o soluție întrebării anterioare. În insula unde naufragiază, Robinson nu se întoarce la natură, la „inocență”. El reface civilizația, însă o reface asimilînd mesajul natural al lui Vineri. Cred că, într-o accepție largă, tocmai așa ceva putem înțelege prin cultură: o civilizație care nu se suprapune naturii, nu încearcă s-o dea la o parte, ci și-o integrează creator. Acesta mi se pare a fi un obiectiv mai plauzibil și mai promițător decît întoarcerea la o prezumtivă inocență. Și, ca să revin la ultima întrebare, nu cred nici că armonia ar fi un dat originar, deși știu că așa este ea imaginată în culturile arhaice, ca și în culturi mai recente. După părerea mea, gîndirea întemeiată pe principiul metafizic, pe absolut, are tendința să atribuie unor misterioase origini virtuți pe care — într-o măsură relativă — numai ea, gîndirea umană, deci cultura, le poate avea. Există, cred, trei moduri de creație unul „demiurgic” prin care haosul este transformat în cosmos de către spiritul ordonator; al doilea, „satanic”, care integrează haosul într-un proces contradictoriu, dialectic, de ordonare niciodată încheiată, una care se desface pe măsură ce se face, se neagă pe măsură ce se afirmă și, astfel, se transformă la nesfîrșit. În fine, mai este și modul — l-aș numi „placental” — care presupune retragerea într-o stare de nedeterminare, de latență, urmată de proiecția de imagini spre înălțimi. Tocmai acesta creează armonie. Emblematic, în această privință, mi se pare ciobanul mioritic. Pentru că nu luptă, pentru că se retrage în pasivitate, el are posibilitatea de a proiecta o viziune grandioasă care armonizează viața și moartea. Nu în starea lui originară se află armonia, ci numai în efectul ei.

Cit despre ritualizarea vieții, ea a fost deja propusă de gânditori europeni fascinați de orient. Unul dintre aceștia a fost Antonin Artaud. El a preconizat suprimarea barierei dintre viață și artă printr-o „teatralizare” a existenței, adică tocmai prin ritualizarea ei. A imaginat un teatru ceremonial, cu speranța că acesta ar putea, la un moment dat, să cuprindă în armoniile lui viața oamenilor în totalitatea ei. Un vis frumos dar, cred, de nimeni mai puțin realizabil decât de europeni. Un individ sau altul poate, deși nu sînt sigur, să adopte alt model cultural decât acela în care s-a format. O cultură întreagă nu poate. Dacă ar încerca, ar risca să piardă ce-i este propriu, fără să dobîndească ce-i lipsește.

4) Ne rămîne deschisă, ca europeni, o altă cale?

Dacă este ca noi, europenii, să ne dăm alt tip de cultură decât acela pe care-l avem, mi se pare mai firesc să ne gîndim la unul pe care l-am avut decât la unul cu totul diferit de spiritul nostru. Ca atare, mai mult decât tipul oriental de cultură ar trebui, poate, să ne intereseze tipul grecesc. Nu vreau să spun că am putea să revenim la el. O cultură depinde prea mult de condiții sociale, economice, politice ireversibile pentru ca să se poată reînter. În schimb, cunoașterea ei aprofundată este benefică celor ce vin după ea. Rea mi se pare ignorarea, cunoașterea superficială a propriului nostru trecut, fie el acela al întregii Europe, sau numai acela al poporului care sîntem. Cîți dintre noi trecem dincolo de cunoașterea unor fapte, a unor date din trecut? Cîți dintre noi înțelegem spiritul celor ce au fost? De vreme ce am trecut pe acolo, a-l înțelege înseamnă să ne înțelegem mai bine pe noi înșine. Numai pe baza unei asemenea cunoașteri — a propriilor origini și al propriului traseu — poate meditația despre viitor să nu fie o simplă reverie.

Decît să ne aventurăm pe căi poate improprii spiritului european, mi se pare mai sănătos să regîndim tot timpul propriul nostru model de cultură și, astfel, să-l consolidăm.

5) Apare aici o problemă care nu încetează să convulsioneze spațiul cultural european. Recent apărutul dumneavoastră roman „Clopotel scufundat”, se constituie într-o mărturie a unui demers recuperator și integrator, dezvoltat cu o tenacitate dusă adesea pînă la încrîncenare (miza e mare, încercarea de anulare a scîndării interioare prezente în fiecare dintre noi generează tensiuni de natură tragică). Vă confrunțați însă în repetate rînduri cu același sentiment acut al lipsei de autenticitate care complexează întreaga cultură modernă. Ce credeți că ne lipsește pentru a reuși să-l depășim?

Despre cartea mea să nu vorbim. În privința aceasta sînt „maiorescian”. Autorul scrie ce scrie și eu asta mișunea lui s-a încheiat. Tot ce pot să vă spun este că n-am raportat sentimentul lipsei de autenticitate la complexele întregii culturi europene ci, mai modest, la persoana mea. Pot, desigur, să mă refer la acest sentiment într-un sens mai general, deși părerea mea a apărut, implicit, în răspunsurile de mai înainte. Cred că sentimentul omului modern este mai curînd unul de precaritate. El decurge din amintita pierdere a sensului fundamental. Aceasta are drept consecință coborîrea în spațiul valorilor negative, în haos și nedeterminare, coborîre care se însoțește de un sentiment al pierderii identității, al desfacerii de sine, ceea ce potențează sta-

rea de precaritate. N-aș numi-o inautenticitate fiindcă este o experiență intensă care angajează, spre a le pune în dificultate, toate resursele ființei. În ceea ce privește posibilitatea de a o depăși, mi se pare că în momentul de față, în așa numitul „post-modernism”, asistăm tocmai la o tentativă de recuperare a individului și a sensului. Zilele trecute, întîlnindu-se cu studenții literați timișoreni, Alexandru Mușina spunea, vorbind în numele generației lui, că refuză poezia modernă, preocupată de ea însăși, și că scrie una a omului comun, pe care-l re-așează — aproape renașcentist — în centrul universului. Proiectul acesta nu e singular. Teoria literaturii nu mai privilegiază textul, ci pe cititor. Lingvistica nu mai studiază limba în sine, ci actul de comunicare interumană. Ecologii pledează pentru reîntegrarea omului în natură. Concepția despre iubire — definitivă, după părerea mea, pentru mentalitatea dominantă într-o perioadă istorică — recuperează sentimentul, în timp ce modernii nu se interesează decît de corp. Corelativ cu aceasta, în psihanaliză supremația lui Freud, a cărui explicație fusese libidinală, încetează și revine în atenție Jung, care nu ignoră spiritualitatea. În antropologie, numele lui Lévi-Strauss, cercetător al structurilor, este mai rar pomenit; în schimb, a crescut enorm cota lui Mircea Eliade, cel care ne-a dat speranța că mai sîntem în stare să creem mituri. Iar mitul, care pentru Roland Barthes însemnase un act aproape fraudulos, de insinuare a propriilor intenții nerecunoscute în limbajul altuia, redevine construcție spirituală, receptacol de sens. Cum vedeți, sînt destule semne ale încercării generalizate de a se depăși starea de precaritate / inautenticitate a modernității. În ce măsură aceste tentative vor avea vigoarea unei Renașteri sau se vor dovedi inconsistente, nu pot să știu.

6) Inconjurat de surogate de tot felul, cufundat într-o baie de oferte tentante care îl confiscă într-un înveliș de iluzii lipsite de acoperire, omul contemporan este îndepărtat însă de adevărata cultură. Care considerați că ar putea fi ieșirea din această situație? Ar fi posibilă o atragere spre cultură și a individului care are în principal alte preocupări? Cum ar putea fi ea realizată?

La prima vedere, s-ar putea spune că, proporțional, oamenii cultivați nu sînt mai puțin numeroși în secolul nostru decît în alte epoci și că, prin urmare, cultura nu stă mai rău. Că totdeauna oamenii de cultură au format o pătură subțire, iar ceilalți, majoritatea, fie n-au avut mijloace, fie n-au simțit dorința să se cultive. Răspunsul ar trăda, însă, suficiența și cinism. Noi facem ce e bine, adică citim, scriem, ascultăm muzică, intrăm în muzee și de ceilalți nu ne pasă. Dar nu e vorba numai de asta. Trăim într-o civilizație care se caracterizează din ce în ce mai mult prin interdependența părților constitutive. Tot mai mult se trăiește într-o lume care nu mai este făcută din regiuni oarecum autarhice, ci există în regim general. În plan politic, economic, social și, nu mai puțin, cultural, nu se mai poate, dacă privește lucrurile în perspectivă, să nu-ți pese de ceilalți. Dacă te orbește egotismul și autotulmîmirea, vei constata de la o vreme că propria ta poziție se subrezește pentru că n-ai avut grijă să asiguri o comunicare activă și fertilă între părți. Degradarea părții antrenează dereglarea întregului. După părerea mea, tocmai fiindcă problema privește ansamblul, ea trebuie pusă — în domeniul

culturii — în legătură cu mijloacele de influențare cele mai largi, iar acestea sînt mijloacele de comunicare în masă. Pentru a se face un progres sensibil, conținutul acestora trebuie să fie determinat de interesul întregului organism și nu de acela, îngust, al unei părți a lui. Aceste mijloace trebuie să fie o școală de formare a omului, ceea ce este foarte greu de realizat mai întîi pentru că dacă își pierd atracțivitatea și devin școlărești își pierd tocmai capacitatea de a influența, și în al doilea rînd fiindcă nu este vorba numai de a transmite cunoștințe, ci și de a forma spiritul. Ceea ce se înțelege prin armonie și paradis pierdut înseamnă de fapt spiritualitate, iar în această privință rămîn multe de făcut. Pentru ca ele să se facă mai este nevoie — dincolo de buna funcționare a școlii și a mijloacelor de comunicare — de ceva esențial, și anume de buna funcționare a întregii societăți. Este un circuit închis în care curentul ar trebui să fie continuu: indivizii (prin individ înțeleg partea față de întreg, adică și națiunea față de omenire) trebuie să se recunoască în comunitate, iar comunitatea trebuie să se recunoască în fiecare individ.

7) Ce ar fi important să se facă pentru tinerii, în acest context?

În legătură cu tinerii totul este important, dar trei momente mi se par a fi decisive și, din păcate, tocmai în aceste momente se improvizează cel mai mult. Primul este vîrsta foarte mică, atunci cînd comportamentul nepotrivit al celor care-l înconjoară pe copil reprezintă premisa unor viitoare nevindecabile nevroze și, mai în general, a unor tendințe de rea integrare în lume, pe care mai tîrziu le constatăm destul de neputincioși și le atribuim „naturii” individului, ca unei fatalități. Al doilea moment este acela al contactului cu sistemul școlar, cînd — de cele mai multe ori — resursele de creativitate, existente la toți copiii normali — și nu numai la cei excepționali — sînt neglijate sau chiar împiedicate să se manifeste. Nu din rea intenție, desigur, ci fiindcă sînt ignorate și nu se practică tehnici favorabile dezvoltării lor. Apare o contradicție între obiectivul instructiv și cel formativ. Al treilea moment este adolescența, cînd se stabilește tiparul spiritual. Or, se întîmplă ca în loc să ne intereseze tiparul, ne interesează numai conținutul lui, adică masa de cunoștințe. În absența tiparului, acestea fie rămîn literă moartă, fie vor fi activate mecanic în domeniul în care tînarul se va fixa. Rămîne pe seama individului să evite aceste primejdii și nu le evită decît individul excepțional, nici acesta fără a suferi deformări. De aceea, cred că știința despre copil și adolescent trebuie fundamental ameliorată și, corelat cu aceasta, formarea educatorilor, începînd cu părinții, va trebui adaptată rezultatelor acestor ameliorări.

De enunțat asemenea păreri este simplu, pe cînd traducerea lor în viață presupune un imens efort de cunoaștere și foarte mari mijloace care să permită diferențierea educației pe categorii individuale și chiar pe indivizi.

8) Ce sfaturi le-ați da tinerilor?

Sfaturi primesc tinerii de cînd învăț să înțelegă vorbirea și pînă cînd încep ei înșiși să dea sfaturi. Tocmai sfaturile nu folosesc la nimic (observ că v-am contrazis de cîteva ori, ceea ce nu înseamnă că nu apreciez întrebările; dimpotrivă, le-am găsit pornite de la un punct de vedere fixat și de aceea incitante pentru dialog; dar a dialoga presupune să găsești alte puncte de vedere și ele trec prin distanțare metodică de cele deja propuse). Revin. Cu tinerii, dacă vrei să-l ajuți, trebuie să te angajezi în acțiuni care să le fie folositoare și nu să-l dădăcești. Așa fiind și pentru că nu te poți angaja în multe acțiuni, prefer să particularizez. Am sentimentul că în momentul de față există premisa ca „Forumul studentesc” să devină, mai mult decît a fost, cadrul unei asemenea activități. Important ar fi ca studenții s-o susțină, să vadă în revistă un loc de manifestare a personalității și de comunicare cu congenerii, nu numai locali, iar noi, cei ce venim din cealaltă parte a baricadelor de vîrstă, să nu rămînem indiferenți. După părerea mea — și ea nu contrazice sensul întrebărilor de pînă aici — ar fi nevoie de o mai mare pondere a aspectului cultural. Nu vreau să spun nicicum că celelalte sectoare publicistice nu sînt importante, însă cultura este bine să-și aibă locul pe care și în formația fiecărui tînar este bine să-l aibă. Dacă unele reviste studențești din țară se citesc cu mare interes, și nu numai de către studenți, este în primul rînd datorită tinutei și ponderii paginilor culturale. Este ceea ce-l doresc și „Forumul studentesc”.

Interviu consemnat de DAN RAȚIU
Fotografii: CRISTIAN FILIP

